

**UCHWAŁA NR LI/.../2022
RADY POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO**

z dnia 24 listopada 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Raportu za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku
z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego
na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu
Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028**

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 13, art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526) oraz art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, 2127, 2269, z 2022 r. poz. 1079, 1260, 1576, 1747, 2088 i 2127) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Raport za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Łódzkiego Wschodniego

Sławomir Sokołowski

Załącznik do uchwały Nr LI/.../2022
Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego
z dnia 24 listopada 2022 r.

**Raport za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku
z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego
Wschodniego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz
Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego
na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028**

Łódź, sierpień 2022 rok

ZLECENIODAWCA:

POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI - STAROSTWO POWIATOWE W ŁODZI

ul. H. Sienkiewicza 3, 90-113 Łódź

tel. +48 42 633 71 91, +48 42 205 03 00

faks +48 42 632 93 11

e-mail: powiat@lodzkiwschodni.pl

www.lodzkiwschodni.pl

ZLECENIOBIORCA:

EKO – TEAM Sebastian Kulikowski

Trójca 158D, 59-900 Zgorzelec

tel. 0691 015 026, fax. 75 613 81 34

e-mail: ekoteam.kulikowski@gmail.com

www.ekoteam.com.pl

AUTOR OPRACOWANIA:

Sebastian Kulikowski

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	5
2. CHARAKTERYSTYKA POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO	6
3. (CZĘŚĆ I) CELE GŁÓWNE ORAZ ZADANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO NA LATA 2017 – 2020 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2021 – 2024	8
3.1. GOSPODARKA WODNA.....	8
3.2. GOSPODARKA ODPADAMI.....	11
3.3. OCHRONA GLEB.....	12
3.4. OCHRONA PRZYRODY.....	13
3.5. OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO.....	15
3.6. OCHRONA PRZED HAŁASEM.....	17
3.7. OCHRONA PRZED PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM	20
3.8. POWAŻNE AWARIE.....	21
3.9. OCHRONA ZASOBÓW KOPALIN	23
3.10. EDUKACJA EKOLOGICZNA	24
4. (CZĘŚĆ II) CELE GŁÓWNE ORAZ ZADANIA OKREŚLONE W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA POWIATU ŁÓDZKIEGO WSCHODNIEGO NA LATA 2021 – 2024 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2025 – 2028	26
4.1. OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	26
4.2. ZAGROŻENIA HAŁASEM.....	28
4.3. POLA ELEKTROMAGNETYCZNE.....	31
4.4. GOSPODAROWANIE WODAMI.....	31
4.5. GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA.....	34
4.6. ZASOBY GEOLOGICZNE.....	36
4.7. GLEBY.....	37
4.8. GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	38
4.9. ZASOBY PRZYRODNICZE.....	40
4.10. ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI.....	41
5. MONITORING REALIZACJI POSTANOWIEŃ „PROGRAMU...”	42
6. PODSUMOWANIE.....	45

SPIS TABEL

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki wodnej w 2020 roku.....	8
Tabela 2 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki odpadami w 2020 roku.....	11
Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony gleb w 2020 roku	12
Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przyrody w 2020 roku.....	13
Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony powietrza atmosferycznego w 2020 roku	15
Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przed hałasem w 2020 roku	17
Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w 2020 roku.....	20
Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie Poważnych awarii w 2020 roku.....	21
Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony zasobów kopalin w 2020 roku	23
Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie Edukacji ekologicznej w 2020 roku	24
Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrona klimatu i jakości powietrza w 2021 roku.....	26

Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie Zagrożenia hałasem w 2021 roku	28
Tabela 13 Stan realizacji zadań w zakresie Pól elektromagnetycznych w 2021 roku.....	31
Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarowanie wodami w 2021 roku	31
Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki wodno-ściekowej w 2021 roku	34
Tabela 16 Stan realizacji zadań w zakresie Zasobów geologicznych w 2021 roku	36
Tabela 17 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony gleb w 2021 roku	37
Tabela 18 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów w 2021 roku.....	38
Tabela 19 Stan realizacji zadań w zakresie zasobów przyrodniczych w 2021 roku	40
Tabela 20 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi awariami w 2021 roku	41
Tabela 21 Lista wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania Programu ochrony środowiska	42

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Obszar powiatu łódzkiego wschodniego	6
--	---

1. Wstęp

Wykonując ustawowy obowiązek wynikający z zapisu art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.) Starosta Powiatu Łódzkiego Wschodniego przygotował dokumenty:

- w 2016 roku Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021- 2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/363/2016 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 24 listopada 2016 roku,
- w 2020 roku Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/252/2020 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 29 grudnia 2020 r.

Zgodnie z wymaganiami ustawowymi w cyklach dwuletnich powinny być opracowywane Raporty z wykonania Programu (ocena realizacji zaplanowanych zadań, ocena wskaźników efektywności Programu).

Niniejszy dokument stanowi Raport za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021- 2024 z perspektywą na lata 2025- 2028, i zawiera:

- analizę realizacji zadań planowanych do realizacji,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Przy opracowaniu niniejszego Raportu wykorzystano materiały i informacje dotyczące stanu środowiska na terenie powiatu łódzkiego wschodniego uzyskane z instytucji takich jak:

- Starostwo Powiatowe w Łodzi,
- gminy powiatu łódzkiego wschodniego,
- Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi,
- Zarząd Dróg Wojewódzkich,
- PGE Dystrybucja S.A., Oddział Łódź,
- Nadleśnictwo Brzeziny,
- Nadleśnictwo Kolumna,
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi,
- Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie,
- Łódzki Ośrodek Doradztwa Rolniczego,
- Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Łodzi,
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Łodzi,
- Główny Urząd Statystyczny.

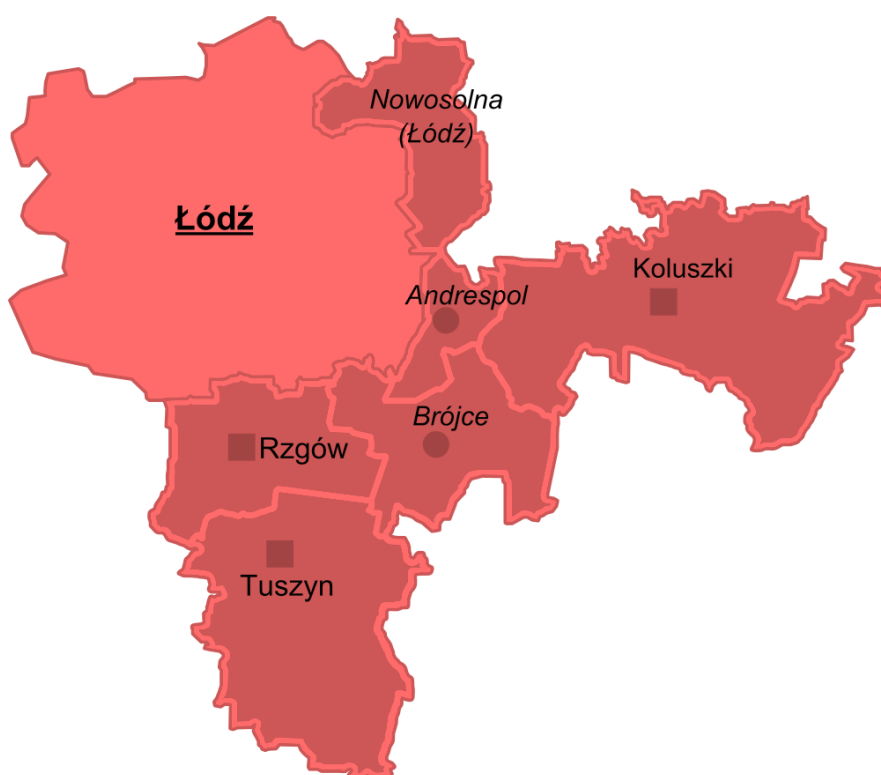

2. Charakterystyka powiatu łódzkiego wschodniego

Powiat łódzki wschodni znajduje się w środkowej części województwa łódzkiego zajmując 2,74 % jego powierzchni oraz obejmuje obszar 500,00 km². Od północy graniczy z powiatem zgierskim, od północnego zachodu z powiatem łódzkim grodzkim, od zachodu z powiatem pabianickim, od północnego wschodu z powiatem brzezińskim, od wschodu z powiatem tomaszowskim, a od południa z powiatem piotrkowskim.

Pod względem geograficznym powiat położony jest w Prowincji Niżu Środkowoeuropejskiego, Podprowincji Nizin Środkowopolskich, Makroregionie Wzniesień Południowomazowieckich oraz w Mezonegonie Wzniesień Łódzkich i w Mezonegonie Wysoczyzny Bełchatowskiej.

W skład powiatu wchodzi trzy gminy miejsko - wiejskie (Koluszki, Rzgów, Tuszyń) i trzy gminy wiejskie (Andrespol, Brójce, Nowosolna). Siedzibą władz jest miasto Łódź. Głównymi ośrodkami miejskimi powiatu są miasta Tuszyń i Koluszki.

Rysunek 1 Obszar powiatu łódzkiego wschodniego
Źródło: pl.wikipedia.org/wiki, dostęp lipiec 2022 roku

Ogólna liczba ludności w Powiecie Łódzkim Wschodnim wynosi 72 856 mieszkańców (stan na dzień 31 grudnia 2021 roku). W latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 15,7%. Powiat łódzki wschodni jest jednym z niewielu powiatów o dodatnim saldzie migracji, dowodzi to atrakcyjności obszaru dla osiedlania się ludzi ze względu na jego środowisko naturalne, bliskie sąsiedztwo Łodzi oraz na bardzo dobry poziom zagospodarowania.

Gospodarka powiatu opiera się na trzech głównych filarach: podmioty gospodarcze - zróżnicowane branżowo, rolnictwo - dobrze rozwinięte na całym obszarze powiatu, handel.

Powiaty: zgierski, pabianicki, tomaszowski i łódzki wschodni skupiają 20% funkcjonujących w całym województwie firm. Handel to w powiecie łódzkim wschodnim najbardziej dynamiczna sfera działalności gospodarczej. Charakterystycznym elementem krajobrazu gospodarczego powiatu jest

zespół targowisk położonych na południe od Łodzi (Rzgów, Tuszyń), jest to największy kompleks targowy w Polsce. Rozwinęła się tu sieć dróg dojazdowych, parkingów, przybyło stacji benzynowych, powstały banki i kantory, mała i duża gastronomia, także hotele i pensjonaty. Zespół targowisk aktualnie osiągnął względną stabilizację zapewniając tysiącom firm regionu miejsce zbytu i pracy, a rzeszom nabywców stałą i bogatą ofertę oraz coraz lepsze warunki zakupów. Gminy położone w bezpośredniej bliskości Łodzi stwarzają doskonałe warunki dla rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości. Dogodne położenie firm wynikające z sąsiedztwa wielkiego miasta, centrum handlowego, europejskich szlaków handlowych w połączeniu z niewielkimi kosztami rozpoczęcia i prowadzenia działalności przyciąga tu wielu krajowych, a nawet zagranicznych inwestorów.

O atrakcyjności świadczyć może fakt, że np. w gminie Rzgów liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych jest niewiele niższa od liczby mieszkańców. Siłę ekonomiczną powiatu uzupełniają: rozbudowany system usług oraz dogodny układ transportu kolejowego (węzeł Koluszkowski) i drogowego (trasa północ – południe), autostrada A1 i węzły Andrespol, Romanów i Tuszyń.

Północna część powiatu znajduje się w obrębie Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, są to tereny położone w gminie Nowosolna, stwarzają one dogodne warunki dla rozwoju turystyki i rekreacji. Jednak w powiecie można zaobserwować niski udział nowych rodzajów działalności, w których wiedza i innowacje przesądzą o konkurencyjności gospodarczej regionu, brak również silnych powiązań kooperacyjnych między lokalnymi przedsiębiorcami.

3. (część I) Cele główne oraz zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021- 2024

3.1. Gospodarka wodna

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz zwiększenie skuteczności ich ochrony przed ilościową i jakościową degradacją.

W zakresie Gospodarki wodnej w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021- 2024 założono realizację między innymi:

- działania obejmujące ochronę wód podziemnych, w tym:
 - przestrzeganie zasady równoległego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną (równoległe i obowiązkowe wprowadzenie kanalizacji sanitarnej, likwidacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe),
 - ograniczenie i eliminowanie wykorzystania wód podziemnych do celów innych niż zaopatrzenie ludności w wodę pitną oraz stosowanie do celów technologicznych w przemyśle spożywczym i farmaceutycznym,
 - zwiększenie skuteczności ochrony zasobów wód podziemnych przed ilościową i jakościową degradacją na skutek nadmiernego eksploatowania, przenikania zanieczyszczeń z powierzchni ziemi w szczególności z terenów zurbanizowanych;
 - eliminacji zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków (komunalnych i przemysłowych) do wód otwartych.
- ochrona zasobów wód powierzchniowych obejmowała między innymi następujące działania:
 - całkowite wyeliminowanie zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków (komunalnych i przemysłowych) do wód otwartych,
 - likwidacja nielegalnych form odprowadzania ścieków (kontrola posesji wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki w zakresie posiadania umów na odprowadzanie ścieków),
 - kontrola szczelności zbiorników bezodpływowych,
 - przestrzeganie zasady równoległego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną (równoległe i obowiązkowe wprowadzenie kanalizacji sanitarnej, likwidacja zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe),
 - przebudowa i rozbudowa systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę,
 - przebudowa i rozbudowa systemu sieci kanalizacyjnej i deszczowej,
 - zwiększanie retencji gruntowej poprzez tworzenie w miarę możliwości i potrzeby zbiorników retencyjnych dla wód opadowych, oraz dążenie do zachowania jak największej ilości powierzchni nieutwardzonych,
 - likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci,
 - monitoring wód powierzchniowych.

Tabela 1 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki wodnej w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Współpraca i prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	W wyniku prowadzonego monitoringu wód powierzchniowych przez GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, w 11 jednolitych części wód powierzchniowych, na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego stwierdził w 2020 roku: • PLRW200017272249 Moszczenica od źródeł do dopływu z Besiekierza: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW600017183232 Łódka: – stan zły

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	– stan ekologiczny – zły, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172546329 Wolbórka od źródeł do Dopływu spod Będzelina: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172723469 Mrożyca: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017272345 Mroga od źródeł do Mrożycy bez Mrożycy: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172726199 Rawka od źródeł do Krzemionki bez Krzemionki: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017254689 Czarna: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017254649 Moszczanka: – stan zły – stan ekologiczny – zły, – stan chemiczny dobry, • PLRW600016182854 Grabia do Dłutówki: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny poniżej dobrego, • PLRW600017183229 Ner do Dobrzyńki: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny poniżej dobrego, • PLRW6000171832189 Jasień: – stan zły – stan ekologiczny – poniżej dobrego, – stan chemiczny dobry.
Inwentaryzacja oraz kontrola punktów zrzutu ścieków.	Zadanie zaplanowane do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego. Wszystkie gminy powiatu łódzkiego wschodniego prowadzą ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, o której mowa w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
Konserwacja rowów.	Zadanie realizowane przez właścicieli gruntów. Brak szczegółowych danych.
Przebudowa i rozbudowa systemu zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.	Zadanie zaplanowane do realizacji przez gminy powiatu łódzkiego wschodniego. W 2020 roku wybudowano 7,7 km nowych sieci wodociągowych, w tym m.in.: Gmina Tuszyń Budowa sieci wodociągowej w ul. Szkolnej w Wodzinie Prywatnym. Prace konserwacyjne i porządkowe oraz bieżące naprawy i wymiany sprzętu wg potrzeb na Stacjach Uzdatniania Wody w miejscowościach: Szczukwin, Górki Duże, Rydzynki, Tuszynek Majoracki, Tuszyń - ul. 3 Maja, Tuszyń, ul. Brzezińska, w tym: wymiana pompy w studni głębinowej, zakończenie modernizacji ujęcia wód podziemnych w ramach projektu obejmującego modernizację stacji uzdatniania wody oraz budowę nowego otworu studziennego, SUW Szczukwin – montaż zbiornika powietrza, SUW Górki Duże – wizualizacja pracy ujęcia wód podziemnych – program SCADA.

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Gmina Rzgów Zbudowano sieć wodociągową w Rzgowie w ul. Glinianej i ul. Literackiej oraz w ul. Krzywej i Guzewskiej w Gospodarzu, w ul. Wójtowskiej i Parterowej w Starowej Górze oraz w Bronisinie Dworskim.
Przebudowa i rozbudowa systemu sieci kanalizacyjnej i deszczowej.	Zadanie zaplanowane do realizacji przez gminy powiatu łódzkiego wschodniego. W 2020 roku wybudowano 2,1 km nowych sieci kanalizacji sanitarnej, w tym m.in.: Gmina Andrespol Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bedoń Przykościelny Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Justynów w ulicach: Bedońska, Lawendowa, Dobra i Daszyńskiego oraz w miejscowości Janówka w ulicach: Irysowej, Jaśminowej i Jodłowej Wykonano budowę sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w miejscowości Wiśniowa Góra w ulicach: Brzozowej, Prywatnej, Sąsiedzkiej, Szkolnej i Tuszyńskiej Rozpoczęto budowę kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i ciśnieniowej w Bedoniu Przykościelnym na ulicach: Wodnej, Wąskiej, Magdalenki, Wierzbowej i Wiśniowej. Gmina Tuszyn Budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku przy ul. Mickiewicza 12 Budowa kanalizacji sanitarnej na ul. Wschodniej, Sadowej i Kwiatowej w Tuszynku Majorackim Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przepompownią w ul. Młynkowej oraz ul. Sportowej Budowa sieci sanitarnej w ul. Ściegiennego ul. Cmentarnej, ul. Góreckiej, ul. Kocha, ul. Poprzecznej, ul. Świętokrzyskiej w Tuszynie Gmina Rzgów Wykonanie przyłączy do wybudowanej sieci kanalizacji podciśnieniowej, Wykonanie sieci wodno-kanalizacyjnej w ul. Glinianej w Rzgowie Konserwacja, modernizacja, budowa urządzeń odwadniających na terenie gminy Rzgów, Konserwacja, modernizacja, budowa urządzeń odwadniających na terenie miejscowości Starowa Góra
Budowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków.	Gmina Rzgów Budowa oczyszczalni ścieków dla przedszkola i żłobka w Guzewie. Gmina Nowosolna Modernizacja oczyszczalni ścieków przy Gminno Parkowym Centrum Kultury i Ekologii w Plichtowie.
Zagospodarowanie i rewitalizacja terenów przemysłowych.	Zadanie nie było realizowane w 2020 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.2. Gospodarka odpadami

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest uporządkowanie gospodarki odpadami na terenie powiatu łódzkiego wschodniego poprzez zwiększenie odzysku surowców wtórnych, rozwój zbiórki odpadów problematycznych oraz wyeliminowanie praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Działania zmierzające do poprawy środowiska w zakresie gospodarki odpadami obejmować powinny przede wszystkim:

- edukacja mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów,
- zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, tworzyw sztucznych, metali, papieru,
- zmniejszenie ilości odpadów kierowanych na składowiska, w szczególności odpadów ulegających biodegradacji,
- likwidacja bieżąca dzikich wysypisk odpadów,
- popularyzacja technologii małoodpadowych w szczególności w odniesieniu do nowopowstających podmiotów gospodarczych.

Tabela 2 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki odpadami w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Zmniejszanie udziału ilości odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych, unieszkodliwianych przez składowanie	Odpady ulegające biodegradacji są to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów. W strumieniu odpadów komunalnych do tej grupy należą papier i tektura, odpady zielone z ogrodów i parków, odpady z targowisk i odpady ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych. Według danych umieszczonych w Analizach gospodarki odpadami w gminach powiatu łódzkiego wschodniego w 2020 roku masa odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych wynosiła około 11,8%, natomiast w 2019 roku masa ta wynosiła 13,0%. Zatem widać wyraźny spadek masy odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych zmieszanych.
Rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów	W 2020 roku nie prowadzono rekultywacji nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów. W 2021 roku planowana jest rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rzgowie, przy ul. Ogrodowej 115.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.3. Ochrona gleb

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest ochrona gleb przed degradacją, rekultywacja terenów zdegradowanych i poprzemysłowych.

Działania zmierzające do ochrony gleb powinny mieć charakter dwutorowy. Dotyczyć one będą poprawy jakości gleb występujących zarówno na terenach zieleni w obrębie terenów zurbanizowanych (w szczególności na obszarach miejskich), jak i na terenach wykorzystywanych rolniczo. Na terenach wykorzystywanych rolniczo wskazana jest:

- ochrona gleb przed degradacją wynikającą z intensywnej produkcji rolniczej poprzez stosowanie kodeksu dobrej praktyki rolniczej i ograniczenie odpływu azotu do wód i gleb,
- wyłączenie z produkcji rolnej gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi,
- włączenie gleb zdegradowanych do zagospodarowania przyrodniczego poprzez stosowanie zalesień i zadrzewień.

Na terenach zurbanizowanych wskazane jest:

- ochrona gleb użytkowanych przyrodniczo jako parki lub zieleńce, przed wyłączeniem ich z tego typu użytkowania,
- ograniczanie nieuzasadnionego przyrostu terenów uszczelnionych na rzecz powiększania powierzchni biologicznie czynnych,
- ochrona gleb przy realizacji różnych inwestycji poprzez stosowanie zespołu działań kompensacji przyrodniczej.

Tabela 3 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony gleb w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjno-wypoczynkowym.	Przedmiotowe zadanie było realizowane przez Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi. Powiat Łódzki Wschodni działając w zakresie rolnictwa realizuje zadania związane z ochroną gruntów rolnych oraz rekultywacją terenów zdegradowanych i przekształconych na skutek działalności wydobywczej kopalni na podstawie udzielonych koncesji. Prowadzone działania w 2020 roku polegały na reglamentacji gruntów przeznaczonych pod inne niż rolnicze wykorzystanie gruntów rolnych (szczególnie pod zabudowę) oraz nakładanie obowiązku rekultywacji gruntów w koncesjach wydobywczych. W ramach tych działań wydano: • 13 decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania terenu; • 36 decyzji dotyczących wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej; • wydano 335 zaświadczeń dotyczących wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej o braku konieczności wydawania decyzji.
Przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych.	Szczegóły realizacji zadania opisano w rozdziałach dotyczących ochrony powietrza atmosferycznego i gospodarcze wodami.
Prowadzenie monitoringu jakości gleby i ziemi.	W 2020 roku badania jakości gleb i ziemi prowadziła Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Łodzi. W ramach zadania na terenie powiatu przebadano 167 gospodarstw, na powierzchni 1 968,82 ha gruntów ornych, 2 020,23 ha użytków rolnych, 41,41 ha użytków zielonych. Badaniem odczynu gleby, potrzeb jej wapnowania i zawartości makroelementów w glebie zajmuje się Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Łodzi, która w latach 2020 – 2021 przeprowadziła badania gleb w 167 gospodarstwach, na powierzchni 2 020,23 ha użytków rolnych, w tym 1 986,82 ha użytków rolnych, 41,41 ha użytków zielonych, skąd zostało pobranych 1 050 próbek.

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Większość przebadanych użytków rolnych miała odczyn bardzo kwaśny (25%), kwaśny (39%), lekko kwaśny (29%). Natomiast dla 7% badanych użytków rolnych posiadała odczyn obojętny i zasadowy. W związku z powyższym określono potrzeby wapnowania dla 29% badanych użytków rolnych jako konieczne, dla 19% potrzebne, dla 19% wskazane. Dla 33% gleb potrzeby wapnowania określono jako ograniczone lub zbędne. Badane gleby charakteryzowały się niską (43%) lub średnią (25%) zawartością fosforu, niską zawartością potasu (38% badanych próbek) oraz średnią zawartością magnezu (36% badanych próbek).
Rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów.	W 2020 roku nie prowadzono rekultywacji nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów. W 2021 roku planowana jest rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Rzgowie, przy ul. Ogrodowej 115.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.4. Ochrona przyrody

Główne cele priorytetowe powiatu łódzkiego wschodniego w zakresie ochrony przyrody to:

- ochrona lasów - prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej,
- ochrona fauny i flory,
- ochrona ciągów ekologicznych i przyrodniczych, ochrona dolin rzecznych,
- minimalizacja presji mieszkańców na tereny cenne przyrodniczo i ochrona gleb
- zalesienia gruntów porolnych i wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- rozwój zieleni miejskiej,
- kształtowanie świadomości ekologicznej i poszanowania dla środowiska przyrodniczego mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego.

Ochrona lasów i prowadzenie zrównoważonej gospodarki leśnej powinno odbywać się poprzez zachowywanie zasady trwałości lasów, która powinna polegać na obowiązku zachowania roślinności leśnej, wprowadzeniu w ciąg 5 lat ponownie uprawy leśnej po wycięciu drzewostanu osiagającego wiek rębności, pielęgnowaniu i ochronie lasu, przebudowie drzewostanów dla osiągnięcia celów zawartych w planie urządzania lasu oraz racjonalnego użytkowania lasu w sposób zapewniający realizację wszystkich jego funkcji.

Tabela 4 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przyrody w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Konserwacja parków miejskich / wiejskich.	Gmina Koluszki Każdego roku na terenach zielonych prowadzi się prace pielęgnacyjne, konserwacyjne i porządkowe. W 2020 roku koszty związane z utrzymaniem terenów zielonych wyniosły 431 611,32 zł.
Utrzymanie i rozwój zieleni miejskiej / wiejskiej.	Wykonano inwentaryzację ornitologiczną na terenie Parku Miejskiego w Koluszkach. W trakcie inwentaryzacji stwierdzono na terenie parku 24 gatunków ptaków, w tym najliczniejszą grupę stanowił gawron (ok. 160 par). Zakupiono 333 budki lęgowe dla ptaków oraz 200 karmników, 100 budek lęgowych dla nietoperzy, które zostały przekazane mieszkańcom. Gmina Tuszyn Na terenie miasta Tuszyna w centralnych miejscach dokonano wielu nasadzeń roślinnych na kaskadach i w donicach, gdzie dominowała roślinność kwitnąca.

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Gmina Tuszyń dokonała nasadzeń w ilości 19 sztuk drzew oraz krzewów ozdobnych były to: berberyś - 6 szt. i biała hortensja - 2 szt. posadzono je w Parku Miejskim w Tuszynie, 4 szt. lipy szerokolistnej na Placu Reymonta oraz 7 szt. lipy szerokolistnej na ul. Prusa. Ponadto w pasie drogowym ul. 3 Maja w Tuszynie nasadzono 20 szt. sadzonek lipy drobnolistnej. Konstrukcje kwietnikowe na Plac Reymonta w Tuszynie zostały nasadzone sadzonkami pelargonii zwisającej oraz ipomei jasnozielonej w ilości 750 szt., tj. 594 szt. pelargonii i 156 szt. ipomei.
Zwiększenie nasadzeń wzdłuż tras komunikacyjnych.	Zgodnie z informacjami przekazanymi przez gminy powiatu łódzkiego wschodniego w 2020 roku nasadzono 114 szt. drzew oraz 85 szt. krzewów.
Intensyfikacja działań związanych z rozwojem zieleni na osiedlach mieszkaniowych.	Zadanie częściowo zostało przedstawione w wierszach powyżej.
Obejmowanie tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.	W 2020 roku nie obejmowano tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.
Rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.	Zadanie nie było realizowane w 2020 roku.
Zalesianie gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków.	W 2020 roku nie prowadzono zalesiania gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

Działania Powiatu w 2020 roku w zakresie leśnictwa to zadania związane z ochroną zasobów leśnych na terenie lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, a w których przeprowadzono 51 spraw z zakresu nadzoru nad lasami w tym m.in.:

- wydano 11 decyzji na wycinkę drzew, poza uproszczonym planem urządzenia lasu lub inwentaryzacją stanu lasu;
- wydano 10 wypisów z uproszczonych planów urządzenia lasów lub inwentaryzacji stanu lasu;
- przeprowadzono 1 postępowanie w sprawie zmiany lasu na użytek rolny w lesie niestanowiącym własności Skarbu Państwa;
- wydano 3 decyzje określające zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu;
- prowadzono nadzór nad gospodarką leśną - zawarcie porozumień dotyczących nadzoru nad lasami niestanowiącymi własności Skarbu Państwa z Nadleśnictwem Brzeziny oraz Nadleśnictwem Kolumna.
- prowadzono rozliczanie i dystrybucję wypłat ekwiwalentów za wyłączenie działek z produkcji rolnej i jej zalesienie dla 6 podmiotów;

- wydano 1346 zaświadczeń informujących czy działki zostały objęte uproszczonym planem urządzenia lasu.

3.5. Ochrona powietrza atmosferycznego

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz utrzymanie najwyższej jakości powietrza (klasa A), w tym:

- tworzenie pasów zieleni, szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń,
- likwidację istniejących kotłowni węglowo-koksowych oraz zastępowanie ich proekologicznymi źródłami ogrzewania,
- zmniejszenie emisji niskiej poprzez zmianę systemów grzewczych na ekologiczne (wypracowanie instrumentu wsparcia finansowego dla mieszkańców w celu ułatwienia termomodernizacji budynków i modernizacji kotłowni węglowych w indywidualnych gospodarstwach domowych i rolnych w zakresie zmiany starych pieców węglowych na nowoczesne ekologiczne systemy grzewcze przystosowane do ogrzewania biomasą lub pompami ciepła),
- stosowanie energooszczędnych oraz niskoemisyjnych technologii BAT z wykorzystaniem energii odnawialnej do modernizacji kotłowni i termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
- rozbudowa sieci gazowej i sieci ciepłowniczej,
- działania proekologiczne wynikające z polityki transportowej (promocja środków transportu zbiorowego, organizacja płynnego ruchu komunikacyjnego, stosowanie inteligentnego systemu sterowania ruchem, popularyzacja ruchu rowerowego itp.),
- rozwój monitoringu powietrza i badań nad jego jakością,
- edukacja ekologiczna w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu (prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży w ramach zajęć szkolnych),
- zalesianie nieużytków oraz gleb o niskiej bonitacji.

Tabela 5 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony powietrza atmosferycznego w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.	Powiat Łódzki Wschodni Termomodernizacja budynku gospodarczego Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze – II etap Zakup pieca konwekcyjno - parowego dla potrzeb kuchni Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze Gmina Andrespol Rozpoczęto prace przy termomodernizacji GPZ w Andrespolu polegające na dociepleniu ścian zewnętrznych i stropodachu płytami styropianowymi wraz z wykonaniem wyprawy elewacyjnej oraz na wymianie stolarki okiennej i drzwiowej. Gmina Brójce Termomodernizacja remizy w Brójcach Zakup kotła na pellet na 2 sale wiejskie w gminie Gmina Tuszyń Termomodernizacja Budynku Użyteczności Publicznej Tuszyń ul. 3 Maja 49

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Gminie Tuszyn ul. Szpitalna 3 Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Miejskie nr 3 w Tuszynie
Promocja alternatywnych źródeł energii.	Na terenie powiatu łódzkiego promocja alternatywnych źródeł energii prowadzona jest w punktach konsultacyjnych Programu „Czystego Powietrza” zlokalizowanych w Urzędach Gmin i Miast. W latach 2020-2021 na terenie powiatu łódzkiego wschodniego powstały 3 elektrownie fotowoltaiczne Lisowice 3, Lisowice 4, Lisowice 5, gmina Koluszki.
Promowanie ciepła z sieci ciepłowniczej oraz paliw proekologicznych.	Zgodnie z danymi przekazanymi przez PGE Dystrybucja S.A. na terenie powiatu zlokalizowanych jest 2 902 szt. instalacji OZE o łącznej mocy 47 673,407 kW.
Stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych.	Powiat Łódzki Wschodni sukcesywnie, w miarę posiadanych środków budżetowych, ogranicza skutki szkodliwych dla środowiska oddziaływań komunikacyjnych poprzez remonty i przebudowy dróg powiatowych, w tym budowę ścieżek rowerowych: • Budowa ciągu pieszo – rowerowego na drodze powiatowej nr 2911E ul. Łódzkiej w Justynowie w gminie Andrespol • Przebudowa drogi powiatowej nr 1151E od skrzyżowania z drogą nr 2913E do granic miasta Łodzi, w ramach której wybudowano ścieżkę rowerową • Przebudowa drogi powiatowej nr 2916E (budowa ciągu pieszo-rowerowego pomiędzy miejscowościami Guzów i Prawda). Na koniec 2020 roku na terenie powiatu istniało 47,2 km, w tym 6,7 km w zarządzie Powiatu Łódzkiego Wschodniego.
Rozbudowa sieci gazowej i sieci ciepłowniczej.	W 2020 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego wybudowano 9,96 km sieci gazowej oraz przyłączono do niej 604 przyłączy gazowych.
Monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego.	Monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu łódzkiego wschodniego prowadzony jest na bieżąco przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi. W ramach monitoringu Wydział prowadzi Roczną ocenę jakości powietrza w województwie łódzkim oraz publikuje jej wyniki na stronach Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Ponadto w gminie Koluszki zamontowano 5 czujników jakości powietrza, które zostały rozlokowane na budynkach użyteczności publicznej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.6. Ochrona przed hałasem

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest ocena rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości. Działania zmierzające do poprawy stanu klimatu akustycznego w mieście realizowane będą poprzez następujące działania:

- dbałość o zachowanie odpowiedniej odległości nowej zabudowy od ciągów komunikacyjnych,
- tworzenie pasów zwartej zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg,
- poprawa stanu jakości dróg,
- popularyzacja tzw. cichych nawierzchni,
- kontrola i monitoring hałasu przemysłowego,
- kontrola powstawania nowych podmiotów gospodarczych z sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej,
- monitoring hałasu komunikacyjnego oraz hałasu przemysłowego.

Tabela 6 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przed hałasem w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Budowa i przebudowa dróg na terenie powiatu łódzkiego wschodniego.	Gmina Andrespol W ramach zadania w 2020 roku: Wykonano przebudowę zjazdu z ul. Słowiańskiej w Bedoniu Wsi, Wykonano przebudowę dróg lokalnych w miejscowościach: Justynów (ul. Moniuszki o długości 432 m, ul. Podgórna o długości 485 m i ul. Wypoczynkowa o długości 258 m), Wiśniowa Góra (ul. Topolowa o długości 140 m, ul. Kolorowa o długości 165 m i ul. Borowa o długości 276 m) oraz w Nowym Bedoniu ul. Mazowiecka o długości 627 m, Rozpoczęto przebudowę ulic w miejscowościach: Justynów (ul. Letniskowa o dł. 210 mb, ul. Krzywa o dł. 487, ul. Kręta o dł. 469 mb) Wiśniowa Góra (ul. Borowa o dł. 300mb, ul. Topolowa o dł. 107 mb) w Stróży ul. Podleśna o dł. 634 mb, w Bedoniu Przykościelnym ul. Kolejowa o dł. 182 mb, w Kraszewie ul. Szyszkowa o dł. 343 mb, Utwardzono kostką brukową ulicę Makową w Justynowie wraz z chodnikiem w ul. Ciesielskiego, Przekazano pomoc finansową Powiatowi Łódzkiemu Wschodniemu w postaci wykonania przebudowy drogi powiatowej nr 2911E ulicy Łódzkiej na odcinku 26 mb w zakresie budowy chodnika o szerokości 1,5 m, o nawierzchni z kostki betonowej, z barierką ochronną od furtki wejściowej do Szkoły Podstawowej do ul. Krótkiej, Przekazano pomoc finansową Powiatowi Łódzkiemu Wschodniemu w postaci budowy ścieżki rowerowej o szerokości 2,50 m z kostki betonowej, zlokalizowanej po północnej stronie drogi powiatowej nr 2911E ul. Łódzkiej, łączącej istniejący parking ze skrzyżowaniem z ulicą Hulanka, wykonaniu przejścia dla pieszych oraz wprowadzeniem oznakowania ulicznego pionowego, Wykonano utwardzenie betonową kostką brukową nawierzchni skweru w miejscowości Justynów przy skrzyżowaniu ulic Łódzkiej i Głównej, Wykonano przebudowę ul. Czarneckiego i Prusa w zakresie wykonania poszerzeń, nowych konstrukcji jezdni wraz z poboczami i indywidualnymi zjazdami oraz jednostronnych chodników Wykonano przebudowę ulicy Rokicińskiej – drogi przez wieś w Kraszewie na długości 1270 m, polegającą na ścięciu ziemnych poboczy, oczyszczeniu i uzupełnieniu ubytków nawierzchni, regulacji studzienek i zaworów, oczyszczeniu i skropieniu istniejącej nawierzchni bitumicznej, a następnie ułożeniu na jezdni warstwy asfaltowej. Ponadto poprawiono wzdłuż całej drogi pobocza poprzez ułożenie warstwy tłucznia kamiennego,

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Rozpoczęto roboty budowlane przy przebudowie ul. Głównej w Zielonej Górze, wycięto drzewa będące w kolizji z projektowaną drogą, przeprowadzono badania ugięć i sprężystości istniejącej nawierzchni drogowej; prace drogowe będą kontynuowane w 2021 roku. Gmina Brójce Przebudowa dróg dojazdowych w miejscowości Brójce Przebudowa i remont dróg gminnych w miejscowości Brójce Gmina Koluszki Modernizacja ul. Chrustowskiej w m. Borowa Przebudowa drogi powiatowej nr 2917E w miejscowościach Felicjanów i Lisowice Modernizacja systemu komunikacyjnego dróg gminnych w zachodniej części miasta Koluszki Przebudowa drogi gminnej Nr 106261E we wsi Zygmuntów, gm. Koluszki Przebudowa dróg w osiedlu "Łódzkie I" w Koluszkach - poprawa istniejącego układu drogowego Przebudowa ulic Mickiewicza, Hallera, Pomorskiej oraz Śląskiej w Koluszkach Rozwój sieci stacji ładowania pojazdów elektrycznych Gmina Tuszyń Poszerzenie nawierzchni drogi 1512E. Modlica od węzła w kierunku gminy Brójce (do Pałczewa) o długości 868 m Remont drogi nr 106847E ul. Tysiąclecia w Tuszynie o długości 290 m Remont Drogi nr 106877E ul. Źródłana w Tuszynie Gmina Nowosolna Przebudowa drogi powiatowej nr 1151E od skrzyżowania z drogą 2913E do granic miasta Łodzi. Wykonanie ciągu pieszo - jezdni przy drodze powiatowej nr 1150E w gminie Nowosolna. Budowa chodnika dla pieszych na drodze powiatowej nr 1186E na odcinku od Janowa do Kalonki. Budowa dróg osiedlowych w Kalonce, Kopance, Starych Skoszewach, Lipinach, Plichtowie, Moskwie, Grabinie, Bogini. Przebudowa drogi gminnej 106304E. Przebudowa drogi gminnej nr 106327E w miejscowości Borchówka. Budowa drogi gminnej do lasu. Budowa wyniesionego przejścia dla pieszych. Przebudowa drogi na terenie sołectwa Plichtów. Przebudowa dróg na terenie gminy Nowosolna. Gmina Rzgów Przebudowa drogi powiatowej nr 1195E w Starej Gadce Przebudowa drogi powiatowej nr 2909E w Kalinku na odcinku 900 m Przebudowa drogi powiatowej nr 2916E (budowa ciągu pieszo - rowerowego pomiędzy miejscowościami Guzów i Prawda) Przebudowa ulicy Ogrodowej i Szkolnej w Rzgowie (ZRID) (wykonanie projektu) Zaprojektowanie i realizacja odwodnienia drogi powiatowej nr 1233E w Hucie Wiskickiej (działka nr 17)

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	Budowa chodnika w Czyżeminku do przystanku autobusowego Dokończenie modernizacji drogi gminnej w Grodzisku Dokończenie modernizacji drogi gminnej w Grodzisku - dofinansowanie ze środków Funduszu Dróg Samorządowych Modernizacja nawierzchni ul. Piętrowej i ul. Zakładowej w Starowej Górze Przebudowa ulicy Kusocińskiego w Rzgowie II etap Przebudowa ulicy Zielonej w Rzgowie Utwardzenie ulicy Stropowej w Starowej Górze Utwardzenie ulicy Tunelowej w Starowej Górze Przebudowa ulicy Granitowej w Bronisinie Dworskim Wykonanie projektów przebudowy ul. Podłogowej i ul. Stropowej w Starowej Górze
Stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska.	Rozwiązania techniczne i organizacyjne zapobiegające emisji hałasu do środowiska szczegółowo zostały przedstawiono w wierszach powyżej, w tym m.in. inwestycje termomodernizacyjne (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej) oraz poprawie warunków na drogach publicznych (płynność ruchu w wyniku poprawy jakości dróg).
Kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne hałasu w transporcie i przemyśle.	W 2020 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego nie przeprowadzono kontroli dopuszczalnego poziomu hałasu w transporcie. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska pomiary emisji hałasu wykonywane są obowiązkowo na zlecenie prowadzących instalację, którzy posiadają pozwolenia zintegrowane oraz posiadają decyzję ustalającą dopuszczalną emisję hałasu przez akredytowane laboratoria. Na podstawie tych badań nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu przemysłowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.7. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Działania zmierzające do poprawy środowiska w tym zakresie powinny obejmować:

- kontrolę potencjalnych źródeł niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego,
- edukację ekologiczną mieszkańców w zakresie jakie rzeczywiste zagrożenia niesie za sobą emisja pól elektromagnetycznych,
- eliminację emisji niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego ze źródeł zagrażających zdrowiu ludzi i środowisku przyrodniczemu.

Zapobiegawczo konieczne jest przeprowadzanie okresowej kontroli natężenia pól w miejscach możliwego przebywania ludzi i ograniczenie możliwości ekspozycji ludzi na działanie tych pól. Ponadto realizacja nowych źródeł promieniowania elektromagnetycznego (przede wszystkich stacje bazowe telefonii komórkowej) winna uwzględniać obowiązujące w tym zakresie przepisy tj.:

- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 15 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 5 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 100 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 20 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 500 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 40 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 1 000 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 70 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 2 000 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 100 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 5 000 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 150 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny,
- dla instalacji, w których równoważna moc promieniowania wynosi nie mniej niż 10 000 W miejsca dostępne dla ludności winny znajdować się w odległości nie mniejszej niż 200 m od środka elektrycznego w osi głównej wiązki promieniowania anteny.

Tabela 7 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Ograniczanie powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej (przestrzeganie stref ochronnych dla linii elektroenergetycznych).	Zadanie zaplanowane do realizacji przez gminy powiatu łódzkiego wschodniego oraz Starostę. Zgodnie z nowelizacją przepisów lokalizacja m.in. stacji bazowych sieci komórkowej traktowane jest jako inwestycji celu publicznego, w związku z czym wójt lub burmistrz nie ma kompetencji do ograniczania powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej. W 2020 roku Starosta Powiatu Łódzkiego Wschodniego przyjął 4 zgłoszenia instalacji wytwarzającej pola elektromagnetyczne oraz 27 zmian danych w zgłoszeniach instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, z których emisja wymaga zgłoszenia oraz nie przyjęto żadnych decyzji wnoszących sprzeciw w ww. zgłoszeniu. Przyjął również 1 zgłoszenie o zakończeniu eksploatacji instalacji wytwarzającej pola elektromagnetyczne.

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Prowadzenie monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego.	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi. W 2020 roku nie prowadzono monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.8. Poważne awarie

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest zmniejszenie ryzyka wystąpienia i ograniczenie skutków poważnych awarii przemysłowych dla ludzi i środowiska. Zadania związane z eliminowaniem występowania poważnych awarii leżą głównie w gestii zakładów przemysłowych. Zadaniem samorządu gminnego będzie preferowanie inwestycji proekologicznych, zapobiegających występowaniu poważnych awarii i wynikających z nich zagrożeń dla środowiska naturalnego. Ważna jest tu również edukacja ekologiczna społeczeństwa w zakresie stworzenia właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia poważnej awarii lub szkody ekologicznej, a także edukacja w zakresie ochrony wód, zagrożeń wynikających z nieprawidłowego odprowadzania ścieków, stosowania nieodpowiedniego paliwa w kotłowniach przydomowych, tworzenie dzikich wysypisk odpadów itp.

Tabela 8 Stan realizacji zadań w zakresie Poważnych awarii w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Wspieranie działań jednostek reagowania kryzysowego.	Zarządzanie kryzysowe w głównej mierze polega na zapobieganiu sytuacjom kryzysowym, prowadzeniu przygotowań do przejęcia nad nimi kontroli oraz odpowiednie reagowanie w sytuacji kiedy zdarzenie kryzysowe wystąpi. W celu realizacji zadań związanych z zarządzaniem kryzysowym, w ramach struktury organizacyjnej Starostwa Powiatowego w Łodzi funkcjonuje Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego (PCZK). Do głównych zadań PCZK należy pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego, współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej, nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności oraz współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne. Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2020 roku głównie realizowało działania związane z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 oraz zadanie polegające na likwidacji ogniska ptasiej grypy. W 2020 roku pracownicy Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego przyjęli 66 zgłoszeń dotyczących zagrożeń występujących na terenie powiatu łódzkiego wschodniego (np. uszkodzenia sygnalizacji świetlnej oraz w infrastrukturze drogowej, niewybuchy oraz zerwane przewody). Na terenie powiatu łódzkiego wschodniego w 2020 roku nie wystąpiło zagrożenie powodziowe. W okresie wiosny i jesieni podczas anomalii pogodowych odnotowywane były zdarzenia polegające na miejscowych podtopieniach zalanych piwnic i budynków inwentarskich. Występowały one zazwyczaj podczas ulew i burz. Na bieżąco prowadzony jest monitoring sytuacji o charakterze kryzysowym poprzez pełnienie całodobowych dyżurów.
Edukacja w zakresie właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.	Podejmowane w 2020 roku działania w zakresie bezpieczeństwa związane były z realizacją „Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości oraz Porządku Publicznego i Bezpieczeństwa Obywateli na lata 2018 - 2023 dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego”. Program określa obszary partnerskiej współpracy i kierunki współdziałania lokalnych samorządów i ich jednostek organizacyjnych, służb, inspekcji i straży, organizacji społecznych oraz społeczności Powiatu na rzecz

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	podniesienia poziomu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz na poprawę stanu bezpieczeństwa i porządku. W ramach realizacji Programu wdrażano oraz przeprowadzano między innymi przedsięwzięcia edukacyjne, informujące, prewencyjne, kontrolne oraz szkoleniowe. W zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży prowadzone działania edukacyjno – informacyjne i profilaktyczne miały na celu ustrzec ich przed przemocą, agresją oraz zjawiskami cyberprzemocy i cyberagresji w Internecie. Prowadzono także działania związane z zapobieganiem przestępczości oraz unikania kontaktu z substancjami psychoaktywnymi, używkami. W szkołach realizowano programy wychowawczo – profilaktyczne. Realizowano działania w zakresie bezpieczeństwa na drogach i miejscach publicznych, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa sanitarnego, epidemiologicznego oraz weterynaryjnego Powiatu. Działania na rzecz szeroko rozumianego pojęcia ładu, bezpieczeństwa i porządku publicznego podejmowane były w celu zapobiegania różnym formom zagrożeń oraz poprawy sytuacji w tym zakresie. W celu poprawy bezpieczeństwa w miejscach publicznych Komenda Powiatowa Policji dla powiatu łódzkiego wschodniego prowadziła działania na rzecz ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń, a w celu poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym – m.in. prowadzono akcje na drodze związane z poprawą bezpieczeństwa pieszych i rowerzystów, z eliminacją z ruchu drogowego kierujących pod wpływem alkoholu, bezpieczną drogą uczniów do szkoły; rozdawano również materiały odbłaskowe zakupione przez Powiat. W związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej powiatu łódzkiego wschodniego z/s w Koluszkach prowadziła szereg działań wspomagających społeczeństwo, samorządy, szpitale, polegające m.in. na dowożeniu żywności do miejsc kwarantanny, dostarczaniu środków dezynfekcyjnych, rozwożeniu maseczek dla ludności, dekontaminacji miejsc publicznych i samochodów. W zakresie bezpieczeństwa pożarowego prowadzono różnego rodzaju ćwiczenia doskonalące i szkolenia. Działania Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemiologicznej w Łodzi w zakresie bezpieczeństwa sanitarnego i epidemiologicznego w 2020 roku związane były głównie z zapobieganiem i przeciwdziałaniem wirusa SARS-CoV-2. Prowadzono również kontrole i nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi w środowiskach pracy, w placówkach oświatowych i leczniczych oraz nadzór nad realizacją szczepień ochronnych. W zakresie bezpieczeństwa weterynaryjnego Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Łodzi prowadził działania z zakresu ochrony zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych oraz nadzór nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego.
Wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych.	W 2020 roku nie wyznaczono tras do przewozu materiałów niebezpiecznych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.9. Ochrona zasobów kopalin

Głównym celem zaplanowanym w Programie jest optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prac geologicznych w trakcie eksploatacji złóż kopalin.

Ochrona złóż kopalin, nastąpi poprzez racjonalne gospodarowanie ich zasobami. W przypadku złóż eksploatowanych głównym zadaniem ochrony jest kompleksowe wykorzystanie zasobów w granicach udokumentowania, a następnie skuteczna i właściwa z punktu widzenia przestrzennego i ochrony środowiska rekultywacja wyrobisk.

Tabela 9 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrony zasobów kopalin w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Eksploatacja kopalin z zachowaniem zrównoważonego rozwoju.	W ramach zadań przypisanych do realizacji Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi w 2020 roku: • przeprowadzono postępowanie i wydano 1 decyzję dotyczącą robót geologicznych i dokumentacji geologicznych dla wykonania ujęć wód podziemnych i odwodnień budowlanych o wydajności nieprzekraczającej 50 m³/h oraz likwidacji otworów wiertniczych; • przeprowadzono postępowania i wydano 4 decyzje dotyczące robót geologicznych i dokumentacji geologicznych złóż kopalin poszukiwanych lub rozpoznawanych na obszarze do 2,0 ha i projektów geologiczno inżynierskich; • przeprowadzono postępowania i wydano 3 decyzje sprawach z zakresu wydawania koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż kopalin pospolitych o powierzchni do 2,0 ha i przewidywanym rocznym wydobyciu kopaliny do 20 tys. m³ wykonywanych bez użycia środków strzałowych; • przeprowadzono postępowania w 9 sprawach z zakresu zgłoszeń projektów robót geologicznych i zatwierdzanie dokumentacji geologicznych dotyczących robót geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi; • przeprowadzono postępowania w 15 sprawach z zakresu bilansowania zasobów kopalin i przeklasyfikowania zasobów; • przeprowadzono postępowania w 38 sprawach i wykonano decyzje w 1 sprawie z zakresu prowadzenia postępowań w sprawie ustalenia opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę w okresach sprawozdawczych i wydawanie decyzji naliczających opłatę eksploatacyjną za wydobycie kopaliny na mocy koncesji wydanej przez Starostę; • przyjęto 3 zgłoszenia wykonania robót geologicznych.
Minimalizacja odpadów eksploatacyjnych oraz przeróbczych.	
Prowadzenie gospodarki złożem, pozwalającej na pełne wykorzystanie kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących.	
Eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin.	

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

3.10. Edukacja ekologiczna

Celami ogólnymi edukacji ekologicznej są:

- uświadamianie zagrożeń środowiska przyrodniczego, występujących w miejscu zamieszkania.
- budzenie szacunku do przyrody.
- rozumienie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym.
- zdobycie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych i ich opisu.
- poznanie współzależności człowieka i środowiska.
- wyrobienie poczucia odpowiedzialności za środowisko.
- rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.

Głównym celem będzie podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu łódzkiego wschodniego. Edukacja ekologiczna powinna skupiać się na najważniejszych problemach wynikających z potrzeby poprawy środowiska naturalnego. Obejmować powinna zagadnienia związane między innymi z:

- systematycznym zwiększaniem świadomości ekologicznej społeczeństwa,
- prowadzeniem edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju,
- likwidacją nielegalnych dzikich wysypisk,
- koniecznością selektywnej zbiórki odpadów,
- zagrożeniem wynikającym ze spalania odpadów w przydomowych kotłowniach,
- zagrożeniem wynikającym z nielegalnego zrzutu ścieków oraz nieprawidłowym gromadzeniem ścieków w nieszczelnych zbiornikach bezodpływowych.

Tabela 10 Stan realizacji zadań w zakresie Edukacji ekologicznej w 2020 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
Prowadzenie akcji dotyczącej popularyzacji w zakresie ekologii, ochrony środowiska i gospodarki odpadami.	Powiat Łódzki Wschodni W 2020 roku realizowane były dwa projekty dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie dotacji, w ramach konkursu z dziedziny Edukacja Ekologiczna pn. „Nasze Ekologiczne Pracownie”: • „Utworzenie pracowni edukacyjnej pn. „Woda źródłem życia” przy I Liceum Ogólnokształcącym w Koluszkach” (koszt całkowity zadania to kwota 50 000,00 zł, dotacja 45 000,00 zł, wkład własny Powiatu 5 000,00 zł), • „Utworzenie pracowni edukacyjnej pn. „Eko - badacze” przy Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Koluszkach” (koszt całkowity zadania to kwota 50 000,00 zł, dotacja 45 000,00 zł, wkład własny Powiatu 5 000,00 zł). Celem projektów było utworzenie pracowni edukacyjnych, które przyczynią się do wzrostu poziomu wiedzy z zakresu ochrony środowiska i świadomości ekologicznej, jak i wykształcenia postaw proekologicznych oraz indywidualnej odpowiedzialności za środowisko u osób biorących udział w projekcie.
Informowanie społeczeństwa o możliwościach ich udziału w działaniach na rzecz ochrony środowiska.	Zgodnie z art. 23 ust. 1 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029), Starosta Łódzki Wschodni jest obowiązany do zamieszczania danych o dokumentach zawierających informacje o środowisku w Publicznie dostępnych wykazach. Starostwo Powiatowe w Łodzi prowadzi własny Publicznie dostępny wykaz danych, korzystając z aplikacji utrzymywanej i administrowanej przez Ministerstwo Środowiska. Ministerstwo Środowiska nieodpłatnie udostępnia organom administracji aplikację do samodzielnego prowadzenia wykazów o dokumentach

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2020 roku
	środowiskowych właściwe dla Starostwa Powiatowego w Łodzi (www.wykaz.ekoportal.pl)
Zakup nagród w konkursie ekologicznym.	W 2020 roku ze względu na sytuację pandemii koronawirusa zrezygnowano z organizacji konkursów ekologicznych, a tym samym z zakupu nagród w konkursach.
Organizowanie konkursów ekologicznych.	
Zaangażowanie w sprawy edukacji ekologicznej grup dorosłych społeczeństwa.	Zadanie tożsame z zadaniami opisanymi w wierszach powyżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4. (część II) Cele główne oraz zadania określone w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028

4.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez sukcesywną redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz utrzymanie najwyższej jakości powietrza (klasa A).

Tabela 11 Stan realizacji zadań w zakresie Ochrona klimatu i jakości powietrza w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: zmniejszenie emisji niskiej poprzez zmianę systemów grzewczych na ekologiczne	
rozbudowa sieci gazowej i sieci ciepłowniczej	W 2021 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego wybudowano 9,96 km sieci gazowej oraz przyłączono do niej 604 przyłączy gazowych.
kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie powiatu łódzkiego wschodniego	Powiat Łódzki Wschodni Termomodernizacja budynku gospodarczego Domu Pomocy Społecznej w Wiśniowej Górze – III etap. Koszt 314 270,00 zł. Gmina Brójce W 2021 roku zakończono prace termomodernizacyjne 2 obiektów użyteczności publicznej tj. budynek OSP Stefanów i Wardzyn. Gmina Tuszyń Kompleksowa termomodernizacja budynku użyteczności publicznej w Gminie Tuszyń ul. Szpitalna 3, Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II oraz Przedszkole Miejskie nr 3 w Tuszynie. Gmina Nowosolna Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Nowosolna - budynek OSP Lipiny,
monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego	Monitoring stanu jakości powietrza atmosferycznego na terenie powiatu łódzkiego wschodniego prowadzony jest na bieżąco przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi. W ramach monitoringu Wydział prowadzi Roczną ocenę jakości powietrza w województwie łódzkim oraz publikuje jej wyniki na stronach Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.
likwidacja istniejących kotłowni węglowo-koksowych oraz zastępowanie ich proekologicznymi źródłami ogrzewania	Gmina Koluszki W 2021 r. realizowana była uchwała Rady Miejskiej w Koluszkach dotycząca udzielania dotacji na dofinansowanie zmiany istniejącego źródła ciepła. Wyplacono kwotę w wysokości 777 296,30 zł; w ramach projektu wymieniono 156 starych kotłów na nowe ekologiczne.
edukacja ekologiczna w zakresie ochrony powietrza i ochrony klimatu	Gmina Andrespol W 2021 roku przeprowadzono 79 kontroli dotyczących przestrzegania przez osoby fizyczne zakazu spalania odpadów w paleniskach domowych. Gmina Koluszki Ekokulturalne przedszkole II edycja projektu ekologicznego dla przedszkoli pod hasłem „Pora na działanie, podejmij ekowyzwanie!” - podejmowanie różnorodnych akcji na rzecz naszej planety, aby już od najmłodszych lat zaszczepiać w dzieciach

	chęć do działania i pokazać, że każdy ma wpływ na kondycję Ziemi i jest za nią odpowiedzialny. Dzieci Uczą Rodziców- ogólnopolska akcja edukacyjna, której adresatami są przedszkola i klasy 1-3 szkół podstawowych, to comiesięczne lekcje podejmujące tematykę bezpieczeństwa, ekologii, kultury i historii. Celem akcji jest zwiększenie świadomości o otaczającym nas świecie, a także zachęcenie ich do rozmowy z rodzicami na tematy poruszane podczas lekcji. Warsztaty Ekologiczne „Źródła” – Ośrodek Działań Ekologicznych – polegające na zwiększaniu stopnia świadomości ekologicznej poprzez aktywną edukację, realizowaną głównie w formie warsztatów, wyjazdów terenowych i projekty informacyjne. Nasze działania koncentrują się wokół tematyki małej ekologii, humanitarnej ochrony zwierząt, edukacji przyrodniczej.
Kierunek interwencji: rozwój odnawialnych źródeł energii	
promocja alternatywnych źródeł energii	Gmina Brójce Gmina w 2021 roku wykonała dokumentację o dofinansowanie projektu „Budowa mikroinstalacji OZE dla budynków mieszkalnych w Gminie Brójce”. Wójt Gminy Brójce w 2021 roku wydał 4 decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć zwiększających wykorzystanie odnawialnych źródeł energii tj. budowa farmy fotowoltaicznej.
zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła w budynkach prywatnych	Gmina Nowosolna Zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych na terenie Gminy Nowosolna. Projekt swoim zakresem obejmuje prace i zadania w zakresie budowy infrastruktury służącej do produkcji energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych – instalacji fotowoltaicznych na budynkach prywatnych do produkcji energii elektrycznej z energii słonecznej na potrzeby własne 82 gospodarstw domowych zlokalizowanych na terenie gminy Nowosolna. PGE Dystrybucja S.A. Zgodnie z danymi przekazanymi przez PGE Dystrybucja S.A. na 30.04.2022 r. na terenie powiatu łódzkiego wschodniego wykorzystywano 2 902 szt. instalacji OZE o mocy 47 673,407 kW.
Kierunek interwencji: ograniczenie emisji ze źródeł komunikacyjnych	
tworzenie pasów zieleni, szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz rozmieszczanie ich w sposób wspomagający przewietrzanie obszarów szczególnie narażonych na kumulowanie zanieczyszczeń	Zadanie nie było realizowane w 2021 roku.
stworzenie warunków dla rozwoju ruchu rowerowego – wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych.	Budowa chodników i ścieżek rowerowych w drodze 2904E Tuszyn ul. Ściegiennego w kierunku od Tuszyna (mostu) do ul. Szpitalnej – dokumentacja projektowa Budowa chodników i ścieżek rowerowych w drodze 2900E Tuszyn ul. Żeromskiego w kierunku od Tuszyna do Żeromina – dokumentacja projektowa Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2916E (odcinek Guzów i DK71)
rozwój niskoemisyjnego transportu publicznego	Zadanie nie było realizowane w 2021 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.2. Zagrożenia hałasem

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest ocena rzeczywistego narażenia mieszkańców na hałas oraz zmniejszenie uciążliwości hałasu w przypadku ponadnormatywnej wartości.

Tabela 12 Stan realizacji zadań w zakresie Zagrożenia hałasem w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: poprawa stanu układu komunikacyjnego	
budowa i przebudowa dróg na terenie powiatu łódzkiego wschodniego	Powiat Łódzki Wschodni W 2021 roku na realizację zadań inwestycyjnych na drogach powiatowych wydatkowano 5 340 593,71 zł. W sumie przeprowadzono 24 inwestycje drogowe, w tym: • zrealizowane przez Powiat: 17 inwestycji (2 741 066,70 zł); • zrealizowane przez Gminy na drogach powiatowych: 7 inwestycji (2 599 527,01 zł), na które została udzielona dotacja Powiatu w łącznej kwocie: 1 494 886,97 zł, środki Gmin łącznie: 749 378,51 zł. Poniżej wymieniono niektóre inwestycje z 2021 roku. Budowa skrzyżowania bezkolizyjnego z liniami kolejowymi nr 25 i 17 w ciągu ulicy Brzezińskiej w Andrespolu wraz z budową przyległego układu drogowego, w zamian za likwidację przejazdu kolejowo – drogowego kat. A w km 18,175 linii kolejowej nr 25 i w km 13,162 linii kolejowej nr 17. Wykonanie nakładki bitumicznej na drodze powiatowej nr 2927E Wardzyn – Pałczew. Koszt 193 786,19 zł, Budowa chodnika w drodze powiatowej nr 2912E w kierunku Romanowa. Budowa chodnika w ciągu drogi powiatowej nr 2923E ul. Górnej i ul. Dolnej w Bukowcu. Budowa tunelu pod torami kolejowymi w ciągu drogi powiatowej nr 2911E pomiędzy Gałkowem Dużym a Gałkowem Małym, gm. Koluszki. Wykonanie chodnika w drodze powiatowej nr 1150E od granicy m. Łodzi do skrzyżowania z drogą 1186E Przebudowa przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 2941E w miejscowości Grodzisko Budowa ciągu pieszo-rowerowego na drodze powiatowej nr 2916E (odcinek Guzów i DK71) Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2900E, 2902E i 2904E na terenie gminy Tuszyń Modernizacja odcinków dróg powiatowych nr 2925E i nr 2926E na terenie gminy Brójce. Budowa chodników i ścieżek rowerowych w drodze 2904E Tuszyń ul. Ściegiennego w kierunku od Tuszyna (mostu) do ul. Szpitalnej – dokumentacja projektowa Budowa chodników i ścieżek rowerowych w drodze 2900E Tuszyń ul. Żeromskiego w kierunku od Tuszyna do Żeromina – dokumentacja projektowa Budowa chodnika w drodze powiatowej nr 2926E od DW nr 714 w kierunku Pałczewa. Gmina Andrespol Modernizacja oświetlenia ulicznego poprzez poprawę efektywności energetycznej systemów oświetlenia zewnętrznego w ramach zadania: rozbudowa sieci oświetleniowej na terenie Gminy Andrespol,

	Dokończono przebudowę ulic w miejscowościach: Justynów (ul. Letniskowa o dł. 210 mb, ul. Krzywa o dł. 487 mb, ul. Kręta o dł. 469 mb) Wiśniowa Góra (ul. Borowa o dł. 300 mb, ul. Topolowa o dł. 107 mb) w Stróży ul. Podleśna o dł. 634 mb, w Bedoniu Przykościelnym ul. Kolejowa o dł. 182 mb, w Kraszewie ul. Szyszkowa o dł. 343 mb, Wykonano remont chodnika do biblioteki w Justynowie, Wykonano przebudowę zjazdów na ul. Ogrodowej w Bedoniu Przykościelnym, Dokończono przebudowę ul. Główniej w Zielonej Górze i ul. Turystycznej w Andrespolu , remont nawierzchni ul. Główniej w Zielonej Górze o długości 2,410 km polegał na poszerzeniu jej do jednolitej szerokości 4,5 m na całej długości, Wykonano przebudowę ulicy Nowej w Justynowie na odcinku od ulicy Ciesielskiego, Wykonano przebudowę dróg w gminie Andrespol w miejscowościach: Justynów (ul. Krótka o długości 180 m, ul. Łódzka 31 a, b, c o długości 84 m), Wiśniowa Góra (ul. Tuszyńska o długości 110 m), Kraszew (ul. Rabatowa o długości oraz 157 m), w Bedoniu Wsi ul. Jarzębinowa o długości 562 m, Dokonano wymiany opraw oświetlenia ulicznego na energooszczędne LED w ulicach: Bukowej, Ciesielskiego, Marysińskiej, Zielonej w Justynowie, ul. Rokicińskiej w Kraszewie, ul. Brzezińskiej w Nowym Bedoniu, ul. Tuszyńskiej w Stróży. Gmina Brójce Modernizacja drogi gminnej Karpin – Kotliny na długości 998 m, Modernizacja drogi gminnej w Stefanowie na długości 986 m. Gmina Koluszki Budowa tunelu pod torami kolejowymi w ciągu drogi powiatowej nr 2911E pomiędzy Gałkowem Dużym a Gałkowem Małym, Budowa drogi łączącej ul. Czarneckiego w Koluszkach z drogą powiatową nr 2917E w miejscowości Felicjanów, Przebudowa dróg w os. Łódzkie w Koluszkach – poprawa istniejącego układu drogowego, Przebudowa ul. Szkolnej w Żakowicach, Mickiewicza, Hallera, Pomorskiej oraz Śląskiej. Gmina Tuszyń Przebudowa ul. Tylnej w Mąkoszynie gm. Tuszyń, Przebudowa ul. Kasztelańskiej w Tuszyńku Majorackim - II etap, Remont drogi nr 106877E ul. Źródłana w Tuszyńcu, Rozbudowa ul. Niedas Leśny w Tuszyńcu od 0+000 km do 0+861,72 (II etap), Budowa chodników i ścieżek rowerowych na drodze 2900E Tuszyń ul. Żeromskiego w kierunku od Tuszyńca do Żeromina, Budowa chodników i ścieżek rowerowych na drodze 2904E Tuszyń ul. Ściegiennego w kierunku od Tuszyńca (mostu) do ul. Szpitalnej, Przebudowa drogi powiatowej nr 1512 E, Modlica od węzła w kierunku gminy Brójce (do Pałczewa). Gmina Nowosolna Budowa dróg osiedlowych w Kalonce, Kopance, Starych Skoszewach, Lipinach, Plichtowie, Moskwie, Grabinie, Bogini, Budowa podniesionego przejścia dla pieszych, Budowa, naprawa, modernizacja dróg gminnych w sołectwie Natolin, Przebudowa drogi gminnej 106304E, Przebudowa drogi gminnej Byszewy-Majątek,
--	---

	Przebudowa dróg na terenie gminy Nowosolna. Zadanie zrealizowane w kwocie 4 062 041,83 zł. Gmina Rzgów Wykonanie nakładki na drodze powiatowej nr 2941E - ul. Centralnej w Starowej Górze, od DK 91 do skrzyżowania z ulicami Ścienną i Gerbery na długości ok. 250 m, Przebudowa przepustu w ciągu drogi powiatowej nr 2941 E w miejscowości Grodzisko, Budowa ulicy Gruntowej w Starowej Górze, Naprawa ulicy Granicznej w Starowej Górze, Przebudowa skrzyżowania ulicy Kamiennej i Literackiej w Rzgowie wraz z usunięciem kolizji energetycznej, Przebudowa ulicy Kasztanowej w Starowej Górze, Przebudowa ulicy Granitowej w Bronisinie Dworskim, Wykonanie nakładki na ulicy Szczytowej w Starowej Górze, Przebudowa ulicy Wąwozowej w Rzgowie: ZRID.
stosowanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych zapobiegających emisji hałasu do środowiska.	Rozwiązania techniczne i organizacyjne zapobiegające emisji hałasu do środowiska szczegółowo zostały przedstawiono w wierszach powyżej, w tym m.in. inwestycje termomodernizacyjne (wymiana stolarki okiennej i drzwiowej) oraz poprawie warunków na drogach publicznych (płynność ruchu – w wyniku poprawy jakości dróg).
tworzenie pasów zwartej zieleni izolacyjnej wzdłuż dróg.	Zadania realizowane są przy okazji inwestycji drogowych omówionych powyżej.
popularyzacja tzw. cichych nawierzchni	
Kierunek interwencji: zmniejszenie liczby ludności narażonej na ponadnormatywny hałas	
kontrolowanie oraz eliminowanie technologii i urządzeń przekraczających wartości normatywne hałasu w transporcie i przemyśle.	W 2021 roku na terenie powiatu łódzkiego wschodniego nie przeprowadzono kontroli dopuszczalnego poziomu hałasu w transporcie. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska pomiary emisji hałasu wykonywane są obowiązkowo na zlecenie prowadzących instalację, którzy posiadają pozwolenia zintegrowane oraz posiadają decyzję ustalającą dopuszczalną emisję hałasu przez akredytowane laboratoria. Na podstawie tych badań nie stwierdzono przekroczeń dopuszczalnego poziomu hałasu przemysłowego – stan na koniec okresu rozliczeniowego.
dbałość o zachowanie odpowiedniej odległości nowej zabudowy od ciągów komunikacyjnych	Zadanie realizowane przez właścicieli nowobudowanych obiektów, zgodnie z przepisami prawa, miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego lub decyzjami o warunkach zabudowy oraz projektami budowlanymi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.3. Pola elektromagnetyczne

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest ochrona mieszkańców przed nadmiernym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych.

Tabela 13 Stan realizacji zadań w zakresie Pól elektromagnetycznych w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń dla środowiska i mieszkańców ze strony pola elektromagnetycznego	
preferowanie bezpiecznych lokalizacji źródeł pól elektromagnetycznych	Zadanie zaplanowane do realizacji przez gminy powiatu łódzkiego wschodniego oraz Starostę. Zgodnie z nowelizacją przepisów lokalizacja m.in. stacji bazowych sieci komórkowej traktowane jest jako inwestycji celu publicznego, w związku z czym wójt lub burmistrz nie ma kompetencji do ograniczania powstawania źródeł pól elektromagnetycznych na terenach gęstej zabudowy mieszkaniowej. W 2021 roku Starosta Powiatu Łódzkiego Wschodniego przyjął 6 zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne oraz 20 zgłoszeń dotyczących zmian danych w zgłoszeniach instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne, z których emisja wymaga zgłoszenia oraz nie wniesiono sprzeciwu w drodze decyzji do żadnego zgłoszenia, przyjęto 1 zgłoszenie o zakończeniu eksploatacji instalacji wytwarzającej pola elektromagnetyczne.
przewodzenie monitoringu natężenia pola elektromagnetycznego	Zadanie zaplanowane do realizacji przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi. W 2021 roku prowadzono monitoring natężenia pola elektromagnetycznego w dwóch miejscowościach tj. Rzgów i Tuszyn. W obu przypadkach wynik natężenia pola elektromagnetycznego wynosiło od 0,4 do 0,5 WME. Dopuszczalne poziomy pole elektromagnetycznych w środowisku uznaje się za dotrzymane w obszarze pomiarowym, gdy żadna z wartości wskaźnikowych WME nie przekracza wartości 1.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.4. Gospodarowanie wodami

Głównymi celami zaplanowanymi w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, są:

- ochrona zasobów wód podziemnych oraz powierzchniowych przed ilościową i jakościową degradacją,
- zapobieganie zagrożeniom powodziowym i suszy.

Tabela 14 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarowanie wodami w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: osiągnięcie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	
eliminacji zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków (komunalnych i przemysłowych) do wód otwartych	Według danych GUS w 2021 roku ilość ścieków oczyszczonych odprowadzanych do wód otwartych zwiększyła się o 179 000 m ³ .

likwidacja nielegalnych form odprowadzania ścieków (kontrola posesji wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki w zakresie posiadania umów na odprowadzanie ścieków)	Wszystkie gminy powiatu łódzkiego wschodniego prowadzą kontrolę posesji wyposażonych w bezodpływowe zbiorniki w zakresie posiadania umów na odprowadzanie ścieków.
współpraca i prowadzenie monitoringu jakości wód powierzchniowych i podziemnych	W wyniku prowadzonego monitoringu wód powierzchniowych przez GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Łodzi, w 11 jednolitych części wód powierzchniowych, na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego stwierdził w 2021 roku: • PLRW200017272249 Moszczenica od źródeł do dopływu z Besiekierza: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW600017183232 Łódka: – stan zły – stan ekologiczny – zły, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172546329 Wolbórka od źródeł do Dopływu spod Będzelina: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172723469 Mrożyca: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017272345 Mroga od źródeł do Mrożycy bez Mrożycy: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny dobry, • PLRW2000172726199 Rawka od źródeł do Krzemionki bez Krzemionki: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017254689 Czarna: – stan zły – stan ekologiczny – umiarkowany, – stan chemiczny dobry, • PLRW200017254649 Moszczanka: – stan zły – stan ekologiczny – zły, – stan chemiczny dobry, • PLRW600016182854 Grabia do Dłutówki: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny poniżej dobrego, • PLRW600017183229 Ner do Dobrzyńki: – stan zły – stan ekologiczny – słaby, – stan chemiczny poniżej dobrego, • PLRW6000171832189 Jasień: – stan zły – stan ekologiczny – poniżej dobrego, – stan chemiczny dobry.

inwentaryzacja oraz kontrola punktów zrzutu ścieków	W ramach powyższych zadań w 2021 roku Powiat prowadził nadzór i kontrolę nad działalnością spółek wodnych (Gminna Spółka Wodna w Rzgowie, Gminna Spółka Wodna w Brójcach), w ramach których: • przeprowadzone zostały postępowania kontrolne dla 2 spółek, w zakresie których przeanalizowano 12 uchwał walnych zgromadzeń delegatów Gminnych Spółek Wodnych, • zamieszczono informacje o prowadzonym postępowaniu wodnoprawnym Wód Polskich na stronach BIP i tablicy ogłoszeń Starostwa w przypadku 37 spraw, • opiniowano jednego kandydata na stanowisko kierownika nadzoru wodnego, Rada Powiatu Łódzkiego Wschodniego została zapoznana z 7 rocznymi sprawozdaniami z działalności podejmowanych na terenie Powiatu przez Nadzory Wodne.
konserwacja rowów	
Kierunek interwencji: ograniczenie zasięgu oraz skutków powodzi i suszy	
bieżąca i gruntowna konserwacja oraz utrzymanie urządzeń wodnych	PGW Wody Polskie RZGW w Poznaniu W 2021 roku PGW Wody Polskie prowadziło następujące działania inwestycyjne na terenie powiatu łódzkiego wschodniego: • prace związane z konserwacją i udrożnieniem rzeki Ner koszt 64 325,70 zł, • prace związane z konserwacją i udrożnieniem rzeki Jesionka koszt 64 325,70 zł, • usuwanie 4 szt. tam bobrowych na terenie gminy Rzgów w obrębie Gospodarz i Rzgów koszt 3 601,44 zł.
retencjonowanie wody	
zapobieganie powodzi i podtopieniom, a w przypadku ich wystąpienia minimalizacja skutków	Na terenie powiatu łódzkiego wschodniego w 2021 roku nie wystąpiło zagrożenie powodziowe. Odnotowano miejscowe podtopienia zalanych piwnic i budynków inwentarskich, zazwyczaj podczas ulew i burz.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest prowadzenie racjonalnej gospodarki wodnościekowej.

Tabela 15 Stan realizacji zadań w zakresie Gospodarki wodno-ściekowej w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: rozwój infrastruktury wodno - ściekowej	
kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z zaopatrzeniem w wodę	W 2021 roku na terenie gmin powiatu łódzkiego wykonano 3,6 km sieci wodociągowej, do której zostało podłączonych 344 odbiorców, w tym m.in.: Gmina Brójce Budowa odcinka sieci wodociągowej na terenach inwestycyjnych w Bukowcu, wykonano odcinek o długości 136 mb, Budowa odcinka sieci wodociągowej w Bukowcu na ul. Poniatowskiego o długości 15 mb. Gmina Tuszyn Wymiana pompy w studni głębinowej Zakończenie modernizacji ujęcia wód podziemnych w ramach projektu obejmującego modernizację stacji uzdatniania wody oraz budowę nowego otworu studziennego, SUW Szczukwin –montaż zbiornika powietrza, SUW Górki Duże – wizualizacja pracy ujęcia wód podziemnych – program SCADA. Wymiana starych rur sieci wodociągowych na nowe w miejscowości: Tuszynek Majoracki ul. Królewska o długości 386,7 mb wraz z wymianą 3 szt hydrantów, wymianą nawiertów, zasuw; wymiana fragmentu sieci kanalizacji sanitarnej z rur kamionkowych na PCV w miejscowości Tuszyn ul. Wysoka o długości 55,5 mb. Wykonano również: sieci wodociągowej w ulicach: – Tuszyn ul. Nidas Leśny – długość 97,00 mb – Tuszyn ul. Młynkowa – długość 133,2 mb – Tuszyn ul. Rubinowa – długość 272,02 mb – Tuszyn ul. Turystyczna – długość 118,06 mb – Tuszyn ul. Nidas Leśny – długość 335,18 mb – Tuszynek Majoracki ul. Wiśniowa – długość 551,00 mb – Rydzynki ul. Słowicza – długość 35,25 mb, Wodzin Prywatny ul. Szkolna – długość 199,33 mb. Gmina Nowosolna Długość sieci i przyłączy wynosiła na koniec 2021 roku 135,952 km (2020 r. – 134,704 km: +1,248 km w roku 2021), liczba przyłączy wynosiła 2 430 szt. (2020 r. – 2382 szt. +48 szt. w roku 2021). Gmina Rzgów Zbudowano sieć wodociągową w ul. Nadrzecznej, Lawendowej, Wiosennej i Kiepy w Rzgowie, w ul. Akacjowej i Szklanej w Starowej Górze oraz w ul. Uczniowskiej w Starej Gadce.
kontynuacja rozbudowy i modernizacji infrastruktury związanej z odprowadzaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz wód opadowych i roztopowych	W 2021 roku na terenie gmin powiatu łódzkiego wykonano 12,3 km sieci kanalizacji sanitarnej, do której zostało podłączonych 129 odbiorców, w tym m.in.: Gmina Andrespol Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Bedoń Przykościelny, Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy Andrespol, Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Janówka, Wykonano przebudowę ul. Nowej w Justynowie na odcinku od ul. Ciesielskiego do ul. Głównej obejmującą w szczególności budowę odcinka sieci kanalizacji deszczowej odprowadzającej wody deszczowe wraz z przepompownią, kanałem

	grawitacyjnym o długości 65,36 m i tłocznym o długości 265,25 m oraz studnią rozprężną. Wykonano budowę sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Janówka w ulicach: Malinowej, Spornej, Spadkowej, Myśliwskiej, Bedońskiej, Ukończono roboty budowlane przy budowie kanalizacji sanitarnej oraz przyłączy kanalizacyjnych na odcinkach od kanału do granic posesji w ulicach Magdalenki, Mostowej, Wąskiej, Wierzbowej, Wiśniowej i Wodnej, Ogrodowej, Wesołej, Bajecznej, Cichej. Na terenie gminy funkcjonuje 350 indywidualnych przydomowych oczyszczalni ścieków w tym 15 oddanych do eksploatacji w 2021 roku. Gmina Brójce Budowa odcinka kanalizacji sanitarnej w Kurowicach zadanie nr 2 i zadanie nr 5. Wykonano 1 523 m kanału grawitacyjnego oraz 1051 m tłoczego, 173 szt. przyłączy o długości 549 m i 2 przepompownie. Gmina Koluszki Budowa sieci kanalizacji deszczowej w ul. Wołyńskiej w Koluszkach wraz z odtworzeniem pasa drogowego. Gmina Tuszyń Budowa kanalizacji sanitarnej na ulicy Wschodniej, Sadowej i Kwiatowej w Tuszyńku Majorackim oraz rozbudowa stacji uzdatniania wody w Rydzynkach II etap. Gmina Rzgów Rozbudowa kanalizacji na ulicy Nadrzecznej w Rzgowie, Budowa kanalizacji w ul. Wójtowskiej w Starowej Górze.
kontrola odprowadzania ścieków i gospodarowania wodą	Jakość odprowadzanych ścieków sprawdzana jest na oczyszczalniach zlokalizowanych na terenie powiatu.
Kierunek interwencji: działania administracyjne i informacyjne	
kontynuacja działań mających na celu racjonalne zużycie wody	Wszystkie inwestycje związane z budową, modernizacją infrastruktury wodociągowej przyczyniają się do racjonalnego zużycia wody. Zgodnie z danymi GUS w 2021 roku ilość zużywanej wody na 1 mieszkańca powiatu wynosiła 41,6 m ³ , podczas gdy w 2020 roku była to ilość 42,6 m ³ .
stała kontrola jakości wody oraz informowanie społeczeństwa o jakości wody pitnej oraz wody w miejscach wyznaczonych do kąpieli	W 2021 roku wykonywano wszystkie wymagane badania laboratoryjne wody uzdatnionej dostarczanej odbiorcom, które to badania potwierdziły przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.6. Zasoby geologiczne

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.

Tabela 16 Stan realizacji zadań w zakresie Zasobów geologicznych w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: optymalizacja wykorzystania i zrównoważone użytkowanie zasobów kopalin oraz ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prac geologicznych w trakcie eksploatacji złóż kopalin	
eksploatacja kopalin z zachowaniem zrównoważonego rozwoju	W ramach zadań przypisanych do realizacji Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi w 2021 roku: • przeprowadzono postępowania i wydano 2 decyzje w sprawach dotyczących robót geologicznych i dokumentacji geologicznych dla wykonania ujęć wód podziemnych i odwodnień budowlanych o wydajności nieprzekraczającej 50 m³/h oraz likwidacji otworów wiertniczych, • przeprowadzono postępowania i wydano 6 decyzji w sprawach dotyczących zatwierdzenia projektów robót geologicznych i dokumentacji geologicznych złóż kopalin poszukiwanych lub rozpoznawanych na obszarze do 2,0 ha i projektów geologiczno – inżynierskich, • przeprowadzono postępowania i wydano 3 decyzje w sprawach z zakresu wydawania, zmiany lub wygaszenia koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż kopalin pospolitych o powierzchni do 2,0 ha i przewidywanym rocznym wydobyciu kopaliny do 20 tys. m³ wykonywanych bez użycia środków strzałowych, • przeprowadzono postępowania w 10 sprawach polegających na przyjmowaniu zgłoszeń projektów robót geologicznych i zatwierdzaniu dokumentacji geologicznych dotyczących robót geologicznych wykonywanych w celu wykorzystania ciepła Ziemi, • przeprowadzono postępowania w 17 sprawach polegających na bilansowaniu zasobów kopalin i przeklasyfikowania zasobów, • przeprowadzono postępowania w 28 sprawach i wydano 1 decyzję w sprawie polegającej na prowadzeniu postępowań w sprawie ustalenia opłaty eksploatacyjnej za wydobytą kopalinę w okresach sprawozdawczych i wydawanie decyzji naliczających opłatę eksploatacyjną za wydobycie kopaliny na mocy koncesji wydanej przez Starostę, • przyjęto 4 zgłoszenia wykonania robót geologicznych.
minimalizacja odpadów eksploatacyjnych oraz przeróbczych	
prowadzenie gospodarki złożem, pozwalającej na pełne wykorzystanie kopaliny głównej oraz kopalin towarzyszących	
eliminacja nielegalnych eksploatacji kopalin	
Kierunek interwencji: działania naprawcze	
rekultywacja obszarów zdegradowanych / poeksploatacyjnych	Powiat Łódzki Wschodni realizuje zadania związane z rekultywacją terenów zdegradowanych i przekształconych na skutek działalności wydobywczej kopalni na podstawie udzielonych koncesji. W ramach tych działań w 2021 roku przeprowadzono postępowania i wydano 13 decyzji w sprawach rekultywacji i zagospodarowania terenu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.7. Gleby

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest odpowiednie gospodarowanie glebami.

Tabela 17 Stan realizacji zadań w zakresie ochrony gleb w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: ochrona gleb przed degradacją	
przeciwdziałanie degradacji chemicznej gleb poprzez ochronę powietrza i wód powierzchniowych	Zadanie realizowane przy okazji inwestycji związanych z ochroną klimatu i jakości powietrza oraz gospodarką wodnościekową.
Kierunek interwencji: rekultywacja terenów zdegradowanych i przemysłowych	
rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów	W 2021 roku nie prowadzono rekultywacji nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów.
zrekultywowanie gleb zdegradowanych w kierunku leśnym, rolnym lub rekreacyjnowypoczynkowym	Powiat Łódzki Wschodni realizuje zadania związane z ochroną gruntów rolnych przez wydawanie decyzji dotyczących reglamentacji gruntów przeznaczonych pod inne niż rolnicze wykorzystanie gruntów rolnych (szczególnie pod zabudowę), w tym: - wydano 58 decyzji dotyczących wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej, - wydano 459 zaświadczeń dotyczących wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolniczej o braku konieczności wydawania decyzji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest uporządkowanie gospodarki odpadami.

Tabela 18 Stan realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: zapewnienie właściwej obsługi w zakresie odbioru odpadów	
zmniejszenie udziału ilości odpadów komunalnych z nieruchomości zamieszkałych ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych, unieszkodliwianych przez składowanie	Odpady ulegające biodegradacji są to odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów. W strumieniu odpadów komunalnych do tej grupy należą papier i tektura, odpady zielone z ogrodów i parków, odpady z targowisk i odpady ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych. Według danych umieszczonych w Analizach gospodarki odpadami w gminach powiatu łódzkiego wschodniego w 2021 roku masa odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów zmieszanych wynosiła około 17,1%, natomiast w 2020 roku masa ta wynosiła 11,8%. Zatem widać wyraźny spadek masy odpadów ulegających biodegradacji w strumieniu odpadów komunalnych zmieszanych.
zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, tworzyw sztucznych, metali, papieru	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych z terenu gmin wynosiły w 2021 roku 53,3%, natomiast w 2020 roku było to 46,8%. Zatem widać wyraźny wzrost odpadów zbieranych selektywnie, tj. szkło, papier, tworzywa sztuczne, metale.
popularyzacja technologii małoodpadowych w szczególności w odniesieniu do nowopowstałych podmiotów gospodarczych	Gmina Koluszki Akcja „Tusz do Paki” - ogólnopolska kampania edukacyjno-charytatywna, której celem jest edukacja ekologiczna dzieci, a dzięki nim również dorosłych, w zakresie segregacji tuszów do drukarek – tzw. kartridże.
rekultywacja nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów	W 2021 roku nie prowadzono rekultywacji nieczynnych składowisk i wysypisk odpadów.
usuwanie wyrobów zawierających azbest	Gmina Andrespol Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Andrespol na lata 2014-2032, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Andrespol Nr IV/36/15 z dnia 15 stycznia 2015 roku. Na terenie gminy w 2021 roku usunięto wyroby zawierające azbest z 11 posesji w ilości 14,686 Mg. Gmina Koluszki Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Koluszki na lata 2015- 2032. Wartość całkowita zadania: 65.677,29 zł. Dofinansowanie w formie dotacji z WFOŚiGW w Łodzi: 56.962,00 zł. Zakres zadania obejmował: demontaż, spakowanie, transport i utylizację wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Koluszki. Łączna masa odpadów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia na składowisko odpadów niebezpiecznych wyniosła 156,900 Mg z 49 posesji. Gmina Tuszyń Na terenie gminy Tuszyń są obecnie zinwentaryzowane: 4.576,99 Mg łącznie wszystkich wyrobów zawierających azbest. W latach 2016-2021 unieszkodliwiono 87, 785 Mg wyrobów zawierających azbest, w tym od osób fizycznych: 68, 120 Mg i od osób prawnych: 19,665 Mg. Gmina Rzgów Uchwała NR XL/313/2017 Rady Miejskiej w Rzgowie z dnia 30 sierpnia 2017 r. w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających

	azbest z terenu gminy Rzgów na lata 2017-2032” dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w formie dotacji na realizację zadania pn. ”Usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Rzgów w 2021 roku” w wysokości 50 334,00 zł netto, całkowity koszt zadania 69 759,97 zł brutto. Ilości azbestu usuniętego w poszczególnych latach z terenu gminy Rzgów: • 2018 rok 190,180 Mg, • 2019 rok 101,565 Mg, • 2020 rok 72,513 Mg, • 2021 rok 110,480 Mg, Razem 474,738 Mg.
Kierunek interwencji: działania administracyjne i informacyjne	
kontrola w zakresie prawidłowego gospodarowania odpadami	Wydział Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska w 2021 roku realizował następujące zadania z zakresu administracji gospodarki odpadami: • wydano 4 pozwolenia na wytwarzanie odpadów, • dokonano 1 zmiany pozwolenia na wytwarzanie odpadów, • wydano 1 zezwolenie na zbieranie i przetwarzanie odpadów, • dokonano 1 zmiany zezwolenia na zbieranie i przetwarzanie odpadów.
edukacja mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiorki odpadów	Edukacja mieszkańców w zakresie prowadzenia selektywnej zbiorki odpadów polegała głównie na zamieszczaniu na stronach z Aktualnościami informacji o segregacji odpadów, wydruk ulotek, informacje w lokalnej prasie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

4.9. Zasoby przyrodnicze

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest ochrona zasobów przyrodniczych.

Tabela 19 Stan realizacji zadań w zakresie zasobów przyrodniczych w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: odpowiednie gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	
konserwacja parków miejskich / wiejskich	W 2021 roku nie prowadzono prac związanych konserwacją parków miejskich lub wiejskich.
utrzymanie i rozwój zieleni miejskiej / wiejskiej	W ramach zadań przypisanych do realizacji Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego, Rolnictwa i Ochrony Środowiska Starostwa Powiatowego w Łodzi w 2021 roku: - wydano 77 zezwoleń na usunięcie drzew rosnących na nieruchomościach będących własnością gmin, - wydano 13 decyzji umarzających opłatę za usunięcie drzew, - udzielono 22 zgód właścicielskich na usuwanie drzew z pasów drogowych dróg powiatowych, - przekazano gminom w postaci surowca drzewnego 20 kłód drzew wyciętych z dróg powiatowych.
intensyfikacja działań związanych z rozwojem zieleni na osiedlach mieszkaniowych	Zadanie zaplanowane do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego. W 2021 roku działania były powiązane z pracami bieżącymi w zakresie utrzymania zieleni w gminach i miastach.
obejmowanie tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody	W 2021 roku nie obejmowano tworów i składników przyrody formami ochrony przyrody.
rozwój szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych	Zadanie nie było realizowane w 2021 roku.
zalesianie gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków	W 2021 roku nie prowadzono zalesiania gruntów wyłączonych z użytkowania rolniczego oraz nieużytków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

W ramach działań w zakresie leśnictwa Powiat zobowiązany jest do ochrony zasobów leśnych na terenie lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa. W 2021 roku przeprowadzono 90 spraw z zakresu nadzoru nad lasami, w tym:

- wydano 16 decyzji na wycinkę drzew poza uproszczonym planem urządzenia lasu lub inwentaryzacją stanu lasu;
- wydano 7 wypisów z uproszczonych planów urządzenia lasów lub inwentaryzacji stanu lasu;
- przeprowadzono 1 postępowanie w sprawie zmiany lasu na użytek rolny w lesie niestanowiącym własności Skarbu Państwa;
- wydano 6 decyzji określających zadania z zakresu gospodarki leśnej na podstawie inwentaryzacji stanu lasu;
- prowadzono nadzór nad gospodarką leśną - zawarcie porozumień dotyczących nadzoru nad lasami niestanowiącym własności Skarbu Państwa z Nadleśnictwem Brzeziny oraz Nadleśnictwem Kolumna;

- prowadzono rozliczanie i dystrybucję wypłat ekwiwalentów za wyłączenie działek z produkcji rolnej i jej zalesienie dla 5 podmiotów;
- wydano 1613 zaświadczeń informujących czy działki zostały objęte uproszczonym planem urządzenia lasu.

4.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Głównym celem zaplanowanym w Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028, jest ochrona przez następstwami nadzwyczajnych sytuacji kryzysowych.

Tabela 20 Stan realizacji zadań w zakresie zagrożeń poważnymi w 2021 roku

Zadanie	Opis realizacji zadania w 2021 roku
Kierunek interwencji: zapobieganie poważnym zagrożeniom oraz minimalizacja skutków w razie ich wystąpienia	
wspieranie działań jednostek reagowania kryzysowego	Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w 2021 roku realizowało działania związane z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 w związku z wystąpieniem na terenie Powiatu Łódzkiego Wschodniego afrykańskiego pomoru świń (ASP), Powiat Łódzki Wschodni wspomagał koordynacyjnie działania poszukiwawcze padłych dzików i zabezpieczał logistycznie miejsca odpraw oraz zapewnił wyżywienie dla wszystkich uczestników poszukiwań. W 2021 roku Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Starostwie Powiatowym w Łodzi przyjęło i zrealizowało 58 zgłoszeń dotyczących zagrożeń występujących na terenie powiatu łódzkiego wschodniego, głównie dotyczących uszkodzeń powstałych wskutek burz, huraganów, nawałnic oraz ulew, występujących w okresie zimowym oblodzeń na drogach i chodnikach, niedziałającej sygnalizacji świetlnej, zerwanych linii energetycznych oraz uszkodzeń infrastruktury drogowej.
doposażenie wyspecjalizowanych jednostek w sprzęt do wykrywania zagrożeń oraz ich likwidacji	Powiat Łódzki Wschodni Zakup sprzętu pożarniczego jako wyposażenia do samochodu ratowniczo - gaśniczego dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej powiatu łódzkiego wschodniego zs. w Koluszkach”. Koszt 50 000,00 zł. Zakup osprzętu do łodzi i pontonów. Koszt 9 000,00 zł. Zakup wyposażenia medycznego, wyposażenia i środków ochrony indywidualnej, akcesoriów ochronnych, osłon oczu, odzieży ochronnej i zabezpieczającej. Koszt 157 400,00 zł.
wyznaczenie tras do przewozu materiałów niebezpiecznych	W 2021 roku nie było potrzeby wyznaczania tras do przewozu materiałów niebezpiecznych.
edukacja w zakresie właściwego zachowania w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	Zadanie realizowane jest przy okazji organizowania akcji edukacyjnych związanych z inną tematyką ekologiczną.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi oraz instytucji działających w zakresie szeroko pojętej ochrony środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego, 2022

5. Monitoring realizacji postanowień „Programu...”

Na potrzeby monitoringu stanu realizacji „Programu...” została opracowana propozycja wskaźników służących do monitoringu postępu prac realizacji programu. Wskaźniki te wskazują na tendencję zmian, jakie następują w cyklach kilkuletnich na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego.

Zestaw wskaźników proponowanych w „Programie...” z 2016 roku zawiera wartości bazowe, a na potrzeby monitorowania postępów w osiąganiu celów środowiskowych w poniższej tabeli zostaną wykorzystane te same wskaźniki przedstawione na koniec okresu raportowanego, czyli 2021 roku. Z zastrzeżeniem, że jeśli nie są jeszcze dostępne dane na koniec 2021 roku wykorzystane zostaną dane na koniec 2020 roku.

Stan realizacji poszczególnych zadań został określony na podstawie danych otrzymanych ze Starostwa Powiatowego w Łodzi, gminy powiatu łódzkiego wschodniego, Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad, Oddział w Łodzi, Zarządu Dróg Wojewódzkich, PGE Dystrybucja S.A., Oddział Łódź, Nadleśnictwa Brzeziny, Nadleśnictwa Kolumna, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Łodzi, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi, Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, Okręgowej Stacji Chemiczno-Rolnicza w Łodzi, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Łodzi, Głównego Urzędu Statystycznego.

Poniższy zestaw wskaźników pokazuje trendy w ochronie środowiska i jakości jego stanu a jednocześnie umożliwia monitoring realizacji założeń polityki ochrony środowiska.

Tabela 21 Lista wskaźników monitorowania stopnia realizacji wdrażania Programu ochrony środowiska

Nazwa	Źródło danych	Wartość bazowa	Wartość docelowa	Tendencja
		2018	2021	
Ochrona klimatu i jakości powietrza				
sprzedaż energii cieplnej w ciągu roku ogółem [GJ]	GUS	96 776	85 414	spadek
długość sieci ciepłej prowadzącej do budynków [km]	GUS	5	5	bez zmian
długość czynnej sieci gazowej ogółem [km]	GUS	432,187	445,318	wzrost
czynne przyłącza gazowe do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt.]	GUS	8 815	9 754	wzrost
zużycie gazu [MWh]	GUS	149 325	173 516	wzrost
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [MWh]	GUS	95 406	120 768	wzrost
wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych [Mg]	GUS	1	0	spadek
wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych – bez CO ₂ [Mg]	GUS	12 285	13 303	wzrost

Zagrożenia hałasem				
wielkość i miejsca notowanych przekroczeń hałasu [dB, opis]	WIOŚ	Przekroczenia na drodze nr 1 i linii kolejowej nr 1 i nr 17	brak pomiarów	-
długość ścieżek rowerowych [km]	GUS	39,7	47,2	wzrost
Pole elektromagnetyczne				
wyniki pomiarów wartości promieniowania elektromagnetycznego [V/m]	WIOŚ	Tuszyn, Rzgów – brak przekroczeń	Tuszyn, Rzgów – brak przekroczeń	-
Gospodarowanie wodami				
jakość wód powierzchniowych w punktach monitoringowych	WIOŚ	zły stan wód	zły stan wód	bez zmian
jakość wód podziemnych w punktach	WIOŚ	I - III klasa	I - III klasa	bez zmian
liczba gospodarstw zwodociągowanych [szt.]	GUS	20 208	21 236	wzrost
stopień zwodociągowania [%]	GUS	95,3	95,4	wzrost
zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności [m ³]	GUS	4 028 000	3 815 000	spadek
zużycie wody na potrzeby przemysłu [m ³]	GUS	260 000	350 000	wzrost
liczba bezodpływowych zbiorników [szt.]	GUS	10 635	10 095	spadek
wykryte przekroczenia w wodach ujmowanych na cele komunalne	PSSE	brak przekroczeń dopuszczalnych norm	brak przekroczeń dopuszczalnych norm	bez zmian
ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzane do wód powierzchniowych lub do ziemi [m ³]	GUS	1 293 000	1 587 000	wzrost
Gospodarka wodnościekowa				
długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej [%]	GUS	23,71	29,78	wzrost
długość sieci kanalizacyjnej [km]	GUS	192,9	273,0	wzrost
liczba przyłączy kanalizacyjnych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	GUS	6 250	7 169	wzrost

stopień skanalizowania [%]	GUS	38,7	40,5	wzrost
długość sieci wodociągowej [km]	GUS	813,6	850,5	wzrost
Gospodarka odpadami				
ilość powstających zmieszanych odpadów komunalnych [Mg]	GUS	14 122	13 670	spadek
odpady zebrane selektywnie [Mg]	GUS	6 975	15 627	wzrost
Zasoby przyrodnicze				
procent leśistości powiatu (procentowy udział lasów i gruntów leśnych) [%]	Gminy / GUS	24,3	24,3	bez zmian
powierzchnia lasów (w tym publicznych i prywatnych) [ha]	GUS	12 160	12 158	spadek
powierzchnia gruntów przeznaczonych do zalesienia / zalesionych [ha]	GUS	0,16	0	spadek
powierzchnia terenów zieleni urządzonej [ha]	GUS	43,8	43,24	spadek
powierzchnia obszarów prawnie chronionych [ha]	GUS	4 123,05	4 123,05	bez zmian
procentowy udział powierzchni terenów objętych ochroną prawną [%]	GUS	6,8	6,8	bez zmian
liczba pomników przyrody [szt.]	GUS	94	83	spadek
liczba obowiązujących planów ochrony [szt.]	RDOŚ	6 (2015)	6	bez zmian

Źródło: opracowano na podstawie danych z Banku Danych Regionalnych, GUS, sprawozdań i raportów 2021

6. Podsumowanie

Niniejszy dokument stanowi Raport za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021- 2024 z perspektywą na lata 2025- 2028, i zawiera:

- analizę realizacji zadań planowanych do realizacji,
- ocenę stopnia realizacji celów ekologicznych,
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem,
- analizę efektywności Programu w oparciu o wskaźniki w nim określone.

Raport przedstawia podjęte działania zaplanowane na lata 2020-2021. Ze względu na obowiązujące w tym okresie, dwóch programów ochrony środowiska dla powiatu łódzkiego wschodniego tj.

- z 2016 roku Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021- 2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XXIX/363/2016 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 24 listopada 2016 roku,
- z 2020 roku Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 - 2028, który został przyjęty Uchwałą Nr XXVI/252/2020 Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego z dnia 29 grudnia 2020 r.

Raport podzielono na dwie części. Część pierwsza obejmuje Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 - 2020 z perspektywą na lata 2021- 2024, ponieważ obowiązywał w 2020 roku. Druga część obejmuje Raport z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 - 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028.

Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia polityki ochrony środowiska w całym powiecie. Realizacja zadań w latach 2020-2021, zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych, daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i kierunków działań Programu ochrony środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego, zgodnych z polityką ochrony środowiska Województwa Łódzkiego, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gmin należących do powiatu - obecnie jak i w perspektywie wieloletniej.

Powiat Łódzki Wschodni oraz gminy we własnym zakresie sukcesywnie realizują zadania, kładąc szczególny nacisk na budowę sieci kanalizacji sanitarnej, modernizację dróg i remonty chodników a także ochronę powietrza atmosferycznego poprzez termomodernizację obiektów dydaktycznych i użyteczności publicznej, wymianę nieekologicznych źródeł ciepła, montaż urządzeń odnawialnych źródeł energii oraz usprawnianie zbiórki odpadów (m.in. azbest). Działania te w połączeniu z realizacją zadań o charakterze edukacyjnym w dużej mierze przyczyniają się do poprawy, jakości środowiska na obszarze powiatu łódzkiego wschodniego. Realizacja zadań zaproponowanych w Programie przyczyniła się do:

- poprawy warunków życia i zdrowia mieszkańców poprzez: zmniejszenie niskiej emisji (wymiany kotłów, termomodernizację obiektów użyteczności publicznej oraz mieszkalnych, remonty i modernizację dróg publicznych),
- zmniejszenie zrzutu surowych ścieków do rzek i potoków poprzez rozbudowę sieci kanalizacji sanitarnej,
- poprawy komfortu i zdrowia mieszkańców dzięki dostępowi do dobrej jakości wody do picia w wyniku budowy sieci wodociągowej oraz modernizację ujęć wody,
- udrożnienia ruchu komunikacyjnego poprzez rozbudowę i modernizację układu komunikacyjnego powiatu,
- poprawy warunków życia mieszkańców dzięki większemu dostępowi do sieci gazowej i elektroenergetycznej,

- zmniejszenia uciążliwości działalności gospodarczych dzięki kontrolom i egzekwowaniu wydawanych decyzji administracyjnych,
- zwiększenia atrakcyjności powiatu poprzez usunięcie wyrobów zawierających azbest,
- powiększenia powierzchni terenów rekreacyjnych,
- zwiększenia atrakcyjności walorów turystycznych dzięki sprzątanii, oznakowaniu i tworzeniu infrastruktury turystycznej, a przy tym zwiększenia zainteresowania aktywnym sposobem spędzania czasu wolnego,
- stałej dbałości o stan środowiska dzięki bieżącym inwestycjom w dziedzinie ochrony środowiska i rozbudowie infrastruktury (czujniki jakości powietrza),
- cyklicznie i okresowo realizowanym działaniom edukacyjno-informacyjno-promocyjnym na obszarze wszystkich gmin należących do powiatu,
- a także ogólnej poprawy jakości walorów środowiskowych powiatu łódzkiego wschodniego.

Oceniając dotychczasowy stan realizacji zadań zapisanych w harmonogramach „Programu...” jednoznacznie można stwierdzić, że zadania na bieżąco są realizowane, dowodem na to są wskaźniki oraz ilość wydatkowanych środków finansowanych na realizację zadań powiatowych i gminnych.

Zaawansowanie realizacji celów i zadań ekologicznych jest zróżnicowane. Są zadania na realizację których wydatkowano wiele większe środki niż te planowane, gdyż udało się pozyskać źródło finansowania, są również takie zadania, których realizacja jest planowana na lata następne ze względu na niedostateczne środki finansowe, a także długie i skomplikowane procedury przetargowe. Mimo to powiat, gminy nieustannie starają się pozyskiwać dofinansowanie na realizację zadań ze środków zewnętrznych zarówno krajowych i zagranicznych w celu realizacji zadań kosztownych, gdyż nie ma możliwości sfinansowania ich ze środków budżetu własnego.

Uzasadnienie

Projekt Uchwały Rady Powiatu Łódzkiego Wschodniego w sprawie przyjęcia Raportu za okres od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku z wykonania Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2017 – 2020 z perspektywą na lata 2021 – 2024 oraz Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Łódzkiego Wschodniego na lata 2021 – 2024 z perspektywą na lata 2025 – 2028 został przygotowany w formie inicjatywy uchwałodawczej przez Zarząd Powiatu Łódzkiego Wschodniego.

Art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973, z późn. zm.) nakłada na organ wykonawczy powiatu, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, wymóg sporządzenia co 2 lata raportu z wykonania programu ochrony środowiska.

W świetle powyższego podjęcie przedmiotowej uchwały jest zasadne.

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska,
Rolnictwa i Leśnictwa
Sylwia Szol